

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Drage državljanke in državljani, drage volivke in volivci,

Junija 2024 boste sprejeli ključno odločitev. Odločili boste o prihodnosti naše družbe in našega planeta. Vaš glas bo odločil, v katero smer bo šla Evropska unija v naslednjih petih letih.

To, kar je na kocki, je bistvenega pomena. Od vaše odločitve bo odvisno, ali bomo sprejeli skupne ukrepe za izboljšanje kakovosti življenja, zaščito pravic in svoboščin, ki so nam dragocene, ter ali bo Evropa postala sila za mir in pravičnost po vsem svetu. To je odločilen trenutek - razpotje, ki določa našo prihodnost.

Veliko smo prestali v zadnjih nekaj letih.

Mladi, ki so si prizadevali za uvrstitev podnebne krize na prednostno listo, so nato doživeli tragično pandemijo. V solidarnosti s celotno družbo so zamudili ključna leta izobraževanja in prve poklicne izkušnje, čeprav so se zavedali, da jih čaka težka prihodnost.

Družine in upokojenci so s težavo ogrevali svoje domove, potem ko je Putinova agresija pahnila Ukrajino v vojno in povzročila energetska krizo v Evropi.

Ženske, rasne in LGBTQ skupine so bile najbolj izpostavljene naraščajočim napadom na pravice, ki so jih vodile številne evropske vlade, ki so se obrnile ne le na desno, temveč na skrajno desno.

Ob tem, so se neizmerni stroški podnebnega neukrepanja še naprej povečevali.

V takšnih časih se mnogi med nami, ko razmišljajo o sedanjosti in prihodnosti, počutijo negotovo.

Skrajna desnica to našo negotovost in strahove zlorablja, da bi nas zopet potegnili nazaj v preteklost. Širijo sovraštvo in obrekujejo ljudi, kateri potrebujejo našo podporo. Njihove rešitve so lažne rešitve. Način boja proti nemoči, ki jo mnogi med nami čutijo, ni v tem, da pridigamo o zamerah, temveč da jim prisluhnemo in namesto njih ponudimo pogum.

Podnebna kriza je izziv naše generacije. Z gradnjo bolj zelene družbe bomo odgovorili tudi na nepravilnosti in neenakosti, ki vnašajo razdor v našo družbo. V nasprotju s konservativci in skrajno desnico, ki želijo odlašati in zanikati probleme, ki so pred nami, bomo ukrepali z vso nujnostjo.

Breme neukrepanja je iz dneva v dan težje. Tudi ko vemo, da bodo obnovljivi viri energije znižali račune za energijo, še naprej plačujemo ceno drage fosilne energije.

Ravno ko smo spoznali učinke strupenega onesnaževanja na nas, nam še naprej preprečujejo čist zrak in varno okolje.

Tudi zdrava hrana ni dostopna vsem, temveč ostaja razkošje, rezervirano za peščico.

Medtem ko doživljamo požare in poplave se naše podnebje še naprej segreva, naši ekosistemi pa so na robu propada.

Z nami se nezavednost in omejenost za spremembe preneha. Izberimo spremembo.

Prehajanje iz krize v krizo ne sme biti samoumevno.

Rešitve obstajajo. Potrebujemo le pogum, da storimo, kar je potrebno.

Zato sredi tesnobe in negotovosti dvigujemo prapor upanja in odločnosti.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Evropa potrebuje zeleni in socialni dogovor, da bi se spopadla z izzivi našega časa.

Izberemo ambicioznost. Naš zeleni in socialni dogovor se bo podnebne in okoljske krize lotil kot nujnega primera. Milijarde namenjene subvencijam za fosilna goriva, bomo vložili v obnovljive vire energije, naravo in biotsko raznovrstnost. Z javnimi sredstvi bomo ustvarili bolj zdravo okolje za nas in bolj življenjsko ugodno prihodnost za naše otroke.

Izberemo varnejše življenje. Naš zeleni in socialni dogovor se bo boril proti krizi življenjskih stroškov z vlaganjem v osnovne dobrine, ki jih vsi potrebujemo, in v javne storitve, ki si jih vsi zaslužimo. Vlagali bomo v cenovno dostopna stanovanja, da bi znižali najemnine, v prenovo domov, da bi znižali račune za energijo, in v javni prevoz, da bi bilo potovanje na delo cenovno dostopnejše. Prepričani smo, da lahko vaše življenje s preprostimi in pametnimi naložbami v javne storitve vsak dan postane veliko cenejše.

Izberemo blaginjo. Naš zeleni in socialni dogovor bo ustvaril dinamično in konkurenčno gospodarstvo ter milijone zelenih delovnih mest v najsodobnejši industriji. Predlagamo obsežen naložbeni načrt za financiranje zelene industrije in infrastrukture po vsej Evropski uniji. Zeleni prehod ni abstrakten, pomeni nove železniške proge, nove tovarne, nove priložnosti za vas in vašo skupnost.

Naš zeleni in socialni dogovor je povezan z vključujočo in demokratično Evropo, ki ščiti pravice vseh.

Izberemo svobodo. Borimo se za Evropo demokracije, feminizma in človekovih pravic. Evropa je naš ščit in mora sprejeti zakone, s katerimi bo podpirala temeljne pravice in varovala ljudi pred diskriminacijo. Ne bomo mirovali, dokler vsi v Evropi ne bodo lahko živeli povsem po svoji samoodločbi.

Evropa ni otok. Naš projekt za EU je neločljivo povezan z našo zavezanostjo k mednarodnemu delovanju za vzpostavitev varnosti, miru in pravičnosti celega sveta.

Izberemo odprtost. V sodelovanju s partnerji si bomo neutrudno prizadevali za oblikovanje pravičnejšega sveta. Ukrajini bomo stali ob strani v njenem boju za svobodo. Spopadli se bomo s temeljnimi vzroki konfliktov in nepravilnosti ter uporabili vpliv in sredstva EU za zagon globalnega zelenega dogovora. Prepričani smo, da si vsak zasluži varno, zanesljivo in uspešno prihodnost.

Skupaj lahko to dosežemo.

Družina Zelenih je večja kot kadarkoli prej. Je bolj raznolika in razširjena po vsej Evropi. Zeleni sedijo na ministrstvih od Latvije do Španije in v mestnih hišah od Zagreba do Lyona. Vsak dan izpolnjujemo naše zaveze in ustvarjamo rešitve. Izboljšujemo življenje ter varujemo podnebje in okolje.

Zdaj je prišel čas za naslednji korak, in sicer oblikovanje naslednje večine v Evropskem parlamentu. Čas je za napredek in ukrepanje. Ustvarimo lahko pravičnejšo družbo in lepšo prihodnost za naš planet.

Ponujamo alternativo za Evropo. Ne izbirate med neuspešnim statusom quo ali skrajno desničarsko reakcijo. Na izbiro imate upanje.

Izberite zelen in socialni dogovor.

Izberite temeljne pravice in demokracijo.

Izberite mir, človekove pravice in svetovno pravičnost.

To bomo dosegli le z močnim glasom evropskih zelenih. Le zeleni bodo v središče Evropske unije postavili podnebne ambicije, socialno pravičnost ter zaščito temeljnih pravic in demokracije.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Zgodovina kaže, da lahko Evropa z mobilizacijo doseže vse. Naš pristop k politiki, ki ga podpirajo državljani in gibanja, je preprost: ponujamo rešitve za danes, ki omogočajo boljši jutri.

Pripravljeni smo in prepričani, da ste pripravljeni tudi vi. Skupaj uresničimo to Evropo.

Glasujte za zelene.

POGLAVJE I: POGUM POSTAVITI PLANET IN LJUDI NA PRVO MESTO - NAŠ ZELENI IN SOCIALNI DOGOVOR ZA EVROPO

Marijin račun za elektriko še nikoli ni bil tako visok kot prejšnjo zimo. Poskusite ga plačati z enim dohodkom in dvema lačnima otrokoma. Marija je trdo delala, če ne drugega, celo preveč, vendar ji konec meseca ni ostalo nič.

Sama, se iz te situacije ne bi mogla rešit. Vendar ni bila sama. Občina je končno odprla vrtec, katerega so obljubljali že leta. Nato je dobila nepovratna sredstva iz našega zelenega in socialnega dogovora za Evropo, s katerim je prenovila svojo prepišno hišo. Nova avtobusna linija ji je omogočila za polovico zmanjšati strošek goriva.

Izkazalo se je, da ko družba vse naše vsakodnevne težave obravnava skupaj, so rešitve lažje dosegljive. Z našim zelenim in socialnim dogovorom lahko skupaj spremenimo življenje, kot je Marijino, v varnejša, srečnejša in bolj zdrava, z nižjimi računi za energijo, zdravo hrano po dostopnih cenah in čistim zrakom v naših mestih.

Podnebna in socialna pravičnost sta dve plati iste medalje.

Lansko leto je bilo najbolj vroče leto v zgodovini. Naš planet je v izrednem stanju. Podnebna kriza vsako leto bolj ogroža naša življenja in naše preživetje, medtem ko nam poplavlja domove in uničuje kmetije.

Slišimo nujne pozive znanstvenikov in aktivistov. Naše živali in ekosistemi ne morejo več čakati, saj izumirajo v rekordnem številu.

Če začnemo s podnebnimi ukrepi takoj, bo to koristilo celotni družbi, saj bo naše življenje v prihodnjih letih bolj prijetno in cenovno bolj dostopno. Prav tako pa bodo zaščitili naravo, ki nas obdaja.

Če ne bomo ukrepali, bo to koristilo le najbogatejšim, ki se okoriščajo s fosilnimi gorivi, stroške pa bodo nosili najrevnejši v naši družbi.

Življenjski standard Evropejcev se je v zadnjih nekaj letih močno zmanjšal. Življenjski stroški naraščajo, kar milijone ljudi potiska v negotovost, pri čemer najranljivejši plačujejo najvišjo ceno.

Naraščajoče neenakosti in pereča gospodarska nepravičnost niso novost. Že desetletja se ultra bogati izogibajo plačevanju davkov, medtem ko javne storitve upadajo.

Zaposlitve so postale bolj negotove in preveč ljudi je moralo zapustiti dom, da bi našli dostojno delo.

Nič od tega ni normalno. Nič od tega ni neizogibno.

Imamo pogum, da naredimo, kar je potrebno.

To so naši problemi, katere moramo nemudoma rešiti in jih ne bomo prelagali na naslednjo generacijo.

Za boj proti naraščajočim življenjskim stroškom in gospodarski neenakosti ter hkrati za zaščito podnebja in obnovo narave, bodo potrebne naložbe. Zato predlagamo velik naložbeni načrt za Evropo: zeleni in socialni dogovor.

Zgradili bomo novo zeleno infrastrukturo in financirali kakovostne javne storitve. Ta gospodarska priložnost bo ustvarila nova delovna mesta in panoge.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Vse, kar predlagamo, združuje izboljšanje življenja z varovanjem podnebja in okolja.

Želimo, da bi strupeno onesnaževanje zraka in potratne subvencije za fosilna goriva postali preteklost. Davčne oaze za peščico nimajo mesta ne v Evropi ne kjerkoli drugje.

Borili se bomo za dostopna stanovanja, obnovljive vire energije in zdravo hrano za vse. Varovali bomo podnebje in obnovljeno naravo.

Zeleni in socialni dogovor je naš načrt za bolj zeleno in zdravo Evropo, v kateri so življenja varna, uspešna in polna priložnosti.

VARSTVO PODNEBJA IN OKOLJA

Naš zeleni in socialni dogovor je vodilni na področju podnebne in okoljske pravičnosti. Podnebne in okoljske politike EU določajo hitrost in ambicioznost ukrepov po vsej Evropi in zunaj nje. Veliko je bilo narejenega in smo na poti k zelenemu prehodu. Zdaj se postavlja vprašanje, kako pospešiti nujno potrebne ukrepe in hkrati zaščititi življenjski standard, zlasti za najranljivejše.

Naša družba je lahko varna in zdrava le, če spoštujemo meje našega planeta. S posledicami podnebnih sprememb se soočamo že zdaj. Pojavljajo se vse bolj ekstremni vremenski pojavi, kot so nevihte, suše, poplave, dviganje morske gladine, širjenje puščav ter taljenje arktičnega ledu in ledenikov. Milijon živalskih in rastlinskih vrst je nevarno blizu izumrtja. Prihodnost našega planeta ter naših razmeroma mirnih in uspešnih družb je odvisna le od tega, ali bomo ukrepali pravočasno. Zaščita podnebja in okolja pomeni zaščito ljudi.

Zeleni prehod v socialno pravično in podnebno nevtralno Evropo obeta blaginjo. Prizadevamo si za boljše življenjsko okolje in dobro plačana, varna delovna mesta v naših gospodarstvih. Namesto da plačujemo milijarde avtokracijam za fosilna goriva, pridobljena in predelana v tretjih državah, lahko ta denar vložimo v proizvodnjo obnovljivih virov energije, s čimer ohranimo denar in delovna mesta v Evropi ter vlagamo v boljšo prihodnost.

SPOPADANJE S PODNEBNO KRIZO

Smo na zgodovinski prelomnici. Evropa se mora nujno soočiti s podnebno krizo, in čim hitreje zmanjšati svoje emisije v skladu z znanstvenimi priporočili. Tako bi si v prihodnjih letih in desetletjih zagotovila prihodnost, ki bo kar najbolj primerna za življenje. Če želimo zagotoviti za življenje primernejšo prihodnost našega planeta in preprečiti naraščanje števila poplav, požarov in suš v EU in po svetu, mora EU postati vodilna na svetu na področju spopadanja s podnebnimi spremembami. Vlagati moramo v čisto evropsko gospodarstvo in hitro zmanjševanje odvisnosti od fosilnih goriv, da bi okrepili naše gospodarstvo in zagotovili varnost in odpornost proti klimatskim spremembam.

Naše delo v Evropskem parlamentu in sočasen pritisk podnebnega gibanja sta pripomogla k uresničitvi Evropskega zelenega dogovora. Še naprej moramo krepiti področja, na katerih so zaradi kompromisov nastale vrzeli, ter dvigniti raven ambicij. V zadnjih letih so skeptiki, lobisti, konservativci in populistični poskušali preprečiti zeleni prehod ter nadomestiti znanost in napredek z zavajajočimi informacijami, neučinkovitimi politikami in z nadaljnjo odvisnostjo od fosilne energije.

Pozdravljamo sicer pozen napredek, vendar si še naprej prizadevamo za višje ambicije in popolno izvajanje že začelih načrtov. Da bi prepoznali podnebno in okoljsko krizo, si bomo prizadevali za vključitev pravice do zdravega in čistega okolja v Listino o temeljnih pravicah, ki mora neposredno veljati za vse državljane EU.

Evropa lahko in mora sprejeti ukrepe, s katerimi bo presegla 55-odstotno zmanjšanje emisij do leta 2030 in dosegla popolno podnebno nevtralnost do leta 2040. Ti cilji bi morali biti določeni v revidirani EU zakonodaji o podnebnih spremembah. Pri doseganju podnebnih ciljev se ne smemo zanašati na napačne rešitve, kot je geoinženiring.

PREHOD, KI TEMELJI NA OBNOVLJIVIH VIRIH ENERGIJE

Spodbujali bomo EU, da vzpostavi energetske sistem za vse, ki bo v celoti temeljil na obnovljivih virih energije, kateri bo povezoval in oskrboval našo celino. Obnovljivi viri energije so gospodarski ključ do prihodnosti. Obnovljivi viri energije so cenejši in varnejši od katerega koli drugega vira energije, so gospodarstvu EU med letoma 2021 in 2023 pomagali prihraniti 100 milijard evrov, obenem pa so gospodinjstvom znižali račune za energijo.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Naš energetski sistem želimo preoblikovati tako, da se bo 100-odstotno zanašal na sončno, vodno, vetrno in geotermalno energijo in da bomo do leta 2040 postopoma opustili fosilno energijo. Samo obnovljivi viri energije nam lahko zagotovijo planet primeren za bivanje, geopolitično neodvisnost od avtokratov ter odporen in demokratično upravljan energetski sistem.

V središče energetske tranzicije želimo postaviti državljane in sedanji centralizirani sistem nadomestiti z visoko učinkovitim, pametnim in demokratično upravljanim energetskim sistemom, ki daje prednost ljudem, gospodarski pravičnosti in planetu. Državljeni bi morali biti vključeni v postopke odločanja, kot so na primer lokacije energetskih projektov. Energetske projekte je treba razvijati na načine, ki zmanjšujejo njihov vpliv na naravo. Spodbujamo skupnostno lastništvo projektov za obnovljive vire energije, saj tako državljani dobijo neposredno moč odločanja v njih.

Želimo, da se sončne celice postavijo na vse možne strehe in da se spodbujajo lokalne rešitve, kot so sistemi daljinskega ogrevanja, shranjevanje energije, polnjenje električnih vozil in toplotne črpalke. Pospešiti moramo tudi razvoj zanesljivega električnega omrežja z izboljšano povezljivostjo in izboljšanimi energijskimi rezervami, da bi zagotovili stabilno oskrbo z električno energijo, tudi takrat, ko sonce ne sije ali veter ne piha.

Reševanje podnebne krize bo ustvarilo na milijone delovnih mest v sektorjih obnovljivih virov energije, gradbeništva, industrije in prometa. Projekti, ki bi jih začeli izvajati že jutri, predstavljajo 2 milijona delovnih mest v kratkoročnem in srednjeročnem obdobju; dolgoročno obdobje pa predstavlja do 10 milijonov delovnih mest.

OPUSTITEV FOSILNIH GORIV V EVROPI

EU mora do leta 2040 postopoma opustiti vsa fosilna goriva, začevši s premogom do leta 2030. EU potrebuje jasen načrt za popolno opustitev fosilnih goriv že do leta 2035 in najpozneje do leta 2040.

Podpirali bomo obsežno in pospešeno elektrifikacijo v vseh sektorjih ter zagotovili cenovno dostopno energijo za vse. Podpreti moramo razvoj poceni električne mobilnosti in polnilne infrastrukture.

Za podnebje je ključnega pomena, da se čim hitreje preusmerimo na ogrevanje in hlajenje v gospodinjstvih in industriji, ki temelji na obnovljivih virih (kot so toplotne črpalke, daljinsko ogrevanje, odpadna toplota, geotermalna energija in po potrebi trajnostno pridobljen les in odpadna biomasa). Tistim, ki si ne morejo privoščiti začetnih naložb, bomo zagotovili pomoč za izvedbo prehoda in koriščenju dolgoročnih koristi.

Predlagane alternative, kot je zeleni vodik, prinašajo večja tveganja in stroške tako za potrošnike kot za industrijo. So bolj primerne za uporabo kot nadomestni oziroma rezervni vir pridobivanja energije in pa za težko industrijo, ladijski promet na dolge razdalje in za letalski promet. Skratka tam, kjer elektrifikacija ni primerna.

Evropa potrebuje načrt za postopno ukinitvev vseh subvencij za fosilna goriva najpozneje do leta 2025 in vseh drugih okolju škodljivih subvencij najpozneje do leta 2027. Milijarde evrov iz naslova subvencij za fosilna goriva je treba preusmeriti v obnovljive vire energije, energetske učinkovitost in varčevanje z energijo. Javna sredstva EU in držav članic ne smejo biti namenjena infrastrukturi, ki bi nas potisnila v sistem fosilnih goriv ali ovirala elektrifikacijo na podlagi obnovljivih virov. Ekonomske spodbude ali popuščanje za luksuzne emisije nimajo mesta v pravičnem prehodu.

Ukrepi za zmanjšanje povpraševanja in varčevanja z energijo so bistvenega pomena. S zmanjševanjem povpraševanja, varčevanjem in povečano učinkovitostjo rabe energije pomeni, da porabimo in potrebujemo manj energije, kar olajša ozelenitev našega energetskega sistema.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Pomemben dosežek so nedavni ukrepi za energetske učinkovitost, določeni v zakonodaji EU, ki so postavili energetske učinkovitost na prvo mesto.

Zmanjšanje povpraševanja je treba doseči tudi s spodbudami za spremembo vedenja in življenjskega sloga v skladu s socialno pravičnostjo. V prometnem sektorju bi do zmanjšanja povpraševanja po energiji vodilo postopno opuščanje letalskih prevozov na kratke razdalje, kadar obstaja smotrna železniška povezava, omejitev mase osebnih avtomobilov, razvoj visokokakovostne železniške in kolesarske infrastrukture.

PRILAGAJANJE EVROPE PREGRETEMU PLANETU

Desetletja zanikanja podnebnih sprememb in zavlačevanja z ukrepi, so nas naredila ranljive za ekstremne vremenske razmere. Naraščajoče nasprotovanje ukrepom proti podnebnim spremembam pa bo razmere samo še poslabšalo. Poplave in požari nam uničujejo domove in podjetja, vročinski valovi pa ogrožajo naša življenja tako doma kot tudi na delovnih mestih.

Da bi ljudje in kraji postali manj ranljivi za podnebne vplive, bomo uvedli zakon o prilagajanju podnebnim spremembam, ki bo slonel na rešitvah, ki izhajajo iz naravnih ekosistemov.

Obnovitev narave in prilagajanje podnebnim spremembam bo ponovno vzpostavilo sisteme zadrževanja vode na podeželju in mestnih območjih z oživljanjem rek in poplavnih območij. Da bi priznali ključno vlogo vode, je treba s celostnim pristopom vključiti vodo v vse ustrezne EU politike.

Zelena transformacija mora spremljati močna kohezijska politika, da bi zagotovili koristi za vse evropske regije. Naš razširjeni Solidarnostni sklad EU se bo osredotočil na prilagajanje podnebnim spremembam in pripravljenost na naravne nesreče. Namenska in neposredna sredstva EU za podnebne ukrepe lahko zmanjšajo proračunski in politični pritisk na mesta in občine ter omogočijo, da se prehod oblikuje in vodi na lokalni ravni, ne glede na to, kdo je na položaju na nacionalni ravni.

Na podlagi načela evropske solidarnosti bomo ustanovili Evropski sklad za naravne nesreče. Prav tako bomo razširili in sofinancirali evropsko gasilsko floto, gasilsko opremo, sredstva in letala za gašenje požarov, koordinacijske centre za nujne primere in spremljanje dogodkov v realnem času ter usposobljeno poklicno in prostovoljno osebje. S krepitvijo civilne zaščite bo Evropa postala bolj odporna na podnebne katastrofe.

NIČELNO ONESNAŽEVANJE JE POVEZANO Z ZDRAVJEM

Evropska unija z ničelnim onesnaževanjem in politikami, usmerjenimi proti onesnaževanju zraka, vode in tal, bo veliko bolj zdrava za življenje. Onesnaženost zraka v EU vsako leto povzroči 300.000 prezgodnjih smrti, pri čemer so otroci najbolj izpostavljeni učinkom drobnih delcev. Prizadevali si bomo, da bo EU zvišala standarde kakovosti zraka za vse in povsod v EU brez izjem.

Do leta 2030 mora kakovost zraka v EU ustrezati smernicam Svetovne zdravstvene organizacije. Prav tako mora Evropa do leta 2030 odpraviti vse strupene snovi, in sicer s postopno opustitvijo uporabe najbolj škodljivih kemikalij na podlagi strožjega zakona o kemikalijah.

Podnebna kriza resno ogroža tudi zdravje ljudi, kar se kaže v učinkih, ki jih imajo vročinski valovi, suše in drugi ekstremni vremenski pojavi na prebivalstvo. Takojšnje zmanjšanje emisij bo pomagalo preprečiti poslabšanje razmer v prihodnjih letih.

OBNOVITEV NARAVE

Zaščititi moramo naravo, ki je temelj življenja na tem planetu, od ptic in čebel do barj in mokrišč. Milijonu vrst grozi izumrtje zaradi prizadetih ekosistemov, uporabe pesticidov in podnebnih sprememb. To množično izumiranje se mora zaustaviti.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Od leta 2026 bo potrebno 10 % proračuna EU nameniti ciljem za doseg biotske raznovrstnosti. Ukrepanje proti podnebnim spremembam in obnova zdravih ekosistemov, bogatih z biotsko raznovrstnostjo, sta dve plati iste medalje.

Zaščititi želimo tretjino ozemlja EU in morskih območij, da bomo lahko živeli v sožitju z naravo, vključno z mokrišči, gozdovi, morjem, kmetijskimi ekosistemi, rekami in jezeri. Vzpostaviti želimo vseevropsko omrežje za naravo, ki povezuje ekosisteme in omogoča selitev vrst.

Kot je določeno v Zakonu o obnovi narave, za katerega smo se zavzemali, želimo obnoviti degradirana naravna območja in ekosisteme po vsej EU. Sodelovanje s kmeti, ribiči in lokalnimi skupnostmi je ključnega pomena za zaščito biotske raznovrstnosti in boju proti podnebnim spremembam. EU mora izpolniti mednarodne zaveze, sprejete na konferenci ZN o biotski raznovrstnosti (COP 15) v Montrealu, in sprejeti ambiciozne ukrepe za zaščito in obnovo biotske raznovrstnosti.

GOZDOVI - PLJUČA EVROPE

Gozdove ogroža krčenje in posledice podnebnih sprememb. Gozdovi so naša pljuča in sistem za ohranjanje življenja. V njih živi večina kopenske biotske raznovrstnosti in so glavni ponor ogljika. Gozdovi imajo ključno vlogo pri zagotavljanju čistega zraka, uravnavanju kroženja vode in preprečevanju erozije tal. Zaščita in obnova gozdov sta ključnega pomena za doseganje naših podnebnih ciljev.

Zeleni menimo, da so gozdovi, naravi bližje gospodarjenje ter biotski raznovrstnosti prijazno pogozdovanje in obnova, ključnega pomena za zdrave gozdove v Evropi. Potrebujemo skupno strategijo za gozdne požare. Odločeni smo, da se bomo izognili izsekavanju in vzpostavili varstvene koridorje. Potrebni so nujni ukrepi za zaščito gozdov pred slabim gospodarjenjem, onesnaževanjem in podnebnimi spremembami.

SKRB ZA NAŠA TLA S TRAJNOSTNO PRIDELANO HRANO IN TRAJNOSTNIM KMETIJSTVOM

Evropa potrebuje skupno prehransko in kmetijsko politiko, ki bo podpirala spremembe v tem, kaj jemo, kako pridelujemo hrano in od kod jo dobivamo. Kmetje in kmetijski delavci se soočajo z dvojno krizo. Na eni strani njihovo dejavnost ogrožajo podnebne spremembe in izguba biotske raznovrstnosti. Po drugi strani pa mnogi v tem sektorju ne prejemajo pravičnega plačila za hrano, ki jo pridelajo.

Vsak kmet v Evropi bi moral imeti možnost dostojnega zaslužka za svoje delo. Obravnavati moramo strukturne težave v živilskem sektorju, da bi naš prehranski sistem postal bolj vzdržen, in da bi podprli lokalno proizvodnjo v skladu s prehransko neodvisnostjo. Zagotoviti moramo, da kmetje ne bodo izpostavljeni nelojalni konkurenci proizvodov, ki ne dosegajo enakih standardov iz tretjih držav.

Potrebujemo bistveni odmik od subvencij za industrijsko kmetijstvo, ki temelji na pesticidih, monokulturah in trpljenju živali. Te subvencije moramo nameniti ekološkemu kmetijstvu in agroekološki pridelavi. Trenutni kmetijski model je zelo odvisen od surovin, kot so gnojila, živalska krma in fosilna goriva, ki prihajajo tudi iz držav zunaj EU.

Leta zgrešenih subvencij so koncentrirala zemljiška posestva ter povzročila propad malih in srednje velikih kmetov. EU mora spodbujati nov kmetijski model, ki zmanjšuje emisije, varuje okolje in spodbuja socialno pravičnost.

Ta zeleni in socialni prehod v kmetijstvu, podprt z usmerjenimi EU sredstvi, je priložnost za varne in trajnostne poslovne modele, ki bodo koristili milijonom evropskih kmetov.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Skupna kmetijska in prehranska politika bo pogojevala financiranje EU kmetijstva s socialnimi in okoljskimi merili za zagotavljanje kakovostnih delovnih mest in večjo varnost preskrbe s hrano. To pomeni, da bo tretjina proračuna EU namenjena trajnostnim prehranskim sistemom, ki izboljšujejo kakovost tal, zmanjšujejo emisije in količino zavržene hrane, obenem pa obravnavajo ekonomski položaj kmetov in zmanjšujejo negativni vpliv našega kmetijskega sistema na države v razvoju. EU mora okrepiti sektor rastlinskih beljakovin in spodbujati prehod na bolj rastlinsko prehrano na podlagi strateških načrtov, vključno s Pogodbo o rastlinski prehrani.

Zdrava hrana pomeni tudi hrano brez pesticidov. Zmanjšati moramo uporabo kemičnih pesticidov, da bi ohranili ekosisteme, ohranili zdravo prst in zaščitili zdravje ljudi. Borili se bomo za 50-odstotno zmanjšanje uporabe pesticidov do leta 2030. Glifosat ni potreben za produktivno kmetovanje niti za zatiranje plevela. Glifosat je mogoče in potrebno prepovedati, kmetom pa zagotoviti ekonomsko podporo za ta prehod.

EVROPA BREZ GSO

Menimo, da GSO niso rešitev za izzive, s katerimi se sooča kmetijski sektor, in želimo, da potrošniki ohranijo možnost izbire uživanja hrane brez GSO. Kot Zeleni smo zavezani previdnostnemu načelu in bomo ohranili obstoječo regulativno ureditev za vse GSO in nove genomske tehnike. Nove tehnike ne smejo biti izključene iz zaščite, ki je že določena v EU zakonodaji za GSO.

Kmetje morajo biti zaščiteni pred kmetijsko industrijo, ki uporablja pravo intelektualne lastnine za uveljavljanje ekonomske odvisnosti. Vsi izdelki, ki vsebujejo gensko spremenjene proizvode, morajo biti sledljivi in ustrezno označeni. Nacionalne vlade morajo ohraniti pravico do prepovedi gojenja gensko spremenjenih pridelkov.

DOBROBIT ŽIVALI KOT PREDNOSTNA NALOGA

Dobrobit živali bo postala prednostna naloga na ravni EU in zavzemali se bomo za to, da se pri oblikovanju EU politik, bolj upošteva dobrobit živali, kot to zahtevajo EU pogodbe. Pri reformi kmetijske politike se zavzemamo za strožja pravila o pogojih reje živali, uporabi antibiotikov in prevozu živali. Širjenje živalskih boleznih in odpornost mikroorganizmov proti protimikrobnim zdravilom pomenita nevarnost nove uničujoče pandemije.

Želimo odpraviti živalske velefarme in krutost do živali v industrijskem kmetijstvu. Medtem ko Evropska komisija ni storila ničesar v zvezi z zgodovinsko evropsko državljansko pobudo o odpravi reje v kletkah, bomo mi nadaljevali boj državljanov, da bo reja v kletkah končno prepovedana. Še naprej se bomo borili za strožja pravila za zaščito živali med komercialnim prevozom, vključno z omejitvijo na največ 8 urni prevoz in za bolj ranljive vrste z največ 4 urnim prevozom. Podpiramo tudi prepoved prevoza živalskih mladičev in izvoza živih živali v tretje države, katere ne spoštujejo EU standardov za dobrobit živali. V celoti podpiramo evropsko državljansko pobudo za Evropo brez krzna.

Naša skupna prehranska in kmetijska politika, bo sredstva, ki se trenutno uporabljajo za podporo nevzdržne industrijske živinoreje, preusmerila v izboljšanje sistemov nastanitve in praks upravljanja v interesu dobrega počutja živali.

Naša zaveza se nanaša na večjo zaščito vseh živali, vključno z živalmi, ki se uporabljajo v znanosti, hišnimi ljubljenci, vodnimi živalmi in divjimi živalmi. Borili se bomo za odpravo krutih praks, kot so sistematično pobijanje moških piščancev, prisilno krmljenje, gojenje krzna, krute lovske prakse in bikoborbe. Poleg tega pozivamo k strožjemu nadzoru nad trgovino z eksotičnimi hišnimi živalmi, in sicer z uvedbo seznamov dovoljenih vrst za hišne živali, ki bodo veljali za celotno EU. Poleg tega se bomo borili proti tovarnam mladičev psov in mačk ter se zavzemali za humano sterilizacijo in nadzor nad populacijami potepuških psov in mačk.

ZDRAVA MORJA IN OCEANI

Evropske morske regije je treba zaščititi. Stanje naših morij je kemijsko in ekološko marsikje porazno. Kemično in plastično onesnaževanje, podvodni hrup, pridobivanje surovin in odpadki ogrožajo morsko življenje. Zaradi presežka hranilnih snovi je v številnih vodah življenje omejeno ali celo odsotno. V boju proti onesnaževanju morja je treba okrepiti veljavne predpise in jih izvajati v celoti.

Za zaščito naših skupnih oceanov in morij bomo uvedli Zakon o morjih in oceanih. Ta zakon bo zagotovil skladnost med vsemi politikami, povezanimi z morjem, ter do leta 2030 na pošten in pravičen način pripeljal do čistih, uspevajočih in zdravih morij in oceanov. Ta zakon bo določil pravico do morij in oceanov brez onesnaževanja ter do ekološko zdravih morij in oceanov.

Da bi zaustavili nadaljnje propadanje morskih ekosistemov, mora Evropa odpraviti prekomerni ribolov in postopno odpraviti škodljive ribolovne prakse. Podpreti mora lokalne obalne skupnosti in obrtni ribolov z majhnim okoljskim vplivom ter povečati odpornost na podnebne spremembe. Skupna ribiška politika mora spodbujati prehod na ribištvo z majhnim vplivom in pravične ter pregledne kvotne sisteme, skupaj s trajnostno porabo morskih proizvodov. Ta prehod je treba načrtovati v tesnem sodelovanju z ribiči in obalnimi skupnostmi. Morska zavarovana območja je treba učinkovito zaščititi, zlasti pred škodljivimi ribolovnimi tehnikami, kot je ribolov s pridnenimi vlečnimi mrežami (kočarjenje).

EU uvozi približno 70 % morske hrane, zato ima na področju trajnostnega ribolova globalno vlogo in odgovornost. Zavzemali se bomo za ambicioznejša pravila na svetovni ravni. Ta pravila bi morala spodbujati ribolov z majhnim vplivom v tretjih državah, skupaj z lokalnimi ribiči, ter zmanjšati naš uvoz morske hrane, ki izvira iz prekomernega ribolova. Akvakulture, kot so ribogojnice na morju, zaradi svojih negativnih vplivov na okolje, ribištvo, lokalne skupnosti in dobro počutje živali ne morejo dolgoročno nadomestiti rib in morskih sadežev, ki se lovijo v naravi. EU mora regulirati razvoj ribogojništva in uvoz ribogojnih proizvodov.

Borili se bomo proti globokomorskemu rudarjenju in pozvali k svetovnemu moratoriju. Skrajni čas je, da zaščitimo globokomorske morske ekosisteme. Nasprotovali bomo vsakršnemu širjenju raziskovanja in pridobivanja nafte in plina na morju.

ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV ZA PREŽIVLJANJE ZA VSE

Naš zeleni in socialni dogovor ščiti pravice vseh, vključno z najranljivejšimi, do osnovnih življenjskih potrebščin: obnovljive energije, zelenega prometa, dostojnih stanovanj, zdrave hrane in kakovostnega izobraževanja ter oskrbe.

OBNOVLJIVA ENERGIJA ZA VSE

Vsak človek mora kot osnovno pravico imeti dostop do zadostne količine obnovljive energije po dostopni ceni. 125 milijonov ljudi v EU ima težave pri plačevanju ogrevanja svojih domov, pri čemer so nesorazmerno bolj prizadete ženske in starejši ljudje. Odprava energetske revščine je bistvena, prednostna naloga EU.

Podpiramo jamstvo za energijo, ki bo vsem gospodinjstvom zagotovilo zadostno količino energije po dostopni ceni. Ranljive skupine bodo deležne ciljno usmerjene podpore, vključno z naložbami za varčevanje z energijo. Obenem pa nobeno ranljivo gospodinjstvo ne bo ostalo brez energije zaradi nezmožnosti plačevanja.

Uporaba lastne energije, njena delitev s sosedi in vključitev v energetske skupnosti mora postati priložnost, ki jo lahko izkoristi vsak. Zagotovili bomo, da bodo tehnologije shranjevanja, kot so baterije in prenos energije iz vozil v omrežje, dovolj razširjene in dostopne vsem.

CENOVNO DOSTOPNA BIVALIŠČA ZA VSE

Bivališče je pravica in ne blago. Dostojen in udoben dom, ki je pozimi topel in poleti hladen, mora biti dostopen vsem. V EU je na katero koli noč zunaj 900.000 brezdomcev. Milijoni ljudi se borijo z naraščajočimi najemninami v velikih mestih in energetske revščino, ki je povezana s slabo kakovostjo stanovanj. Vse to so simptomi kroničnega pomanjkanja naložb v kakovostna, dobro izolirana, dostopna in socialna stanovanja.

Spodbujati in povečevati moramo javne in zasebne naložbe v cenovno dostopna stanovanja, vključno s socialnimi stanovanji. Podpiramo uvedbo nadzora nad najemninami v mestih in regijah, kjer so se najemnine prekomerno povečale in postale nedosegljive. Kot je to doseglo več Zelenih mest v EU, se zavzemamo za omejitev kratkoročnih turističnih oddajanj stanovanj, da bi se najemnine znižale. Še naprej se bomo borili za pravico mladih do popolnoma samostojnega življenja.

Sprejeti moramo Evropski pristop k javni stanovanjski politiki, ki bo stanovanje opredelila kot osnovno pravico in zaščitila najemnike nepremičnin pred izkoriščanjem. Financiranje EU za socialna stanovanja se mora nadaljevati tudi po izteku sedanjega Sklada za odpornost in oživitvev gospodarstva. Zavzemali se bomo za načrt "Dostopna stanovanja EU", ki se bo financiral s svežimi sredstvi, zbranimi na EU ravni, in bo podpiral naložbe po vsej Evropi.

POZIMI TOPLO, POLETI HLADNO

Potrebujemo EU program za prenavo stanovanj ljudi z nizkimi dohodki, ki imajo najvišje račune za energijo. Z obsežnim programom socialne energetske prenavo lahko zagotovimo, da bo do leta 2040 vsak živel v zdravem domu brez fosilnih goriv. V Evropi je 75 % stavb energetske neučinkovitih in so odgovorne za 36 % emisij ogljikovega dioksida. To nam ponuja veliko priložnost za izboljšanje izpustov s prenavo domov.

Podpora mora biti na voljo vsem, pri čemer mora biti večina sredstev namenjena najranjlivejšim. Prenava mora biti stroškovno nevtralna za najemnike. Naložbe EU, držav članic in zasebnih vlagateljev v hitro prenavo, bodo zagotovile lepše in bolj zelene prostore za življenje ter ustvarile kakovostna delovna mesta. Naši davčni predlogi bodo spodbudili javne naložbe v zelena stanovanja na ravni držav članic in sprostili zasebna sredstva za prenavo evropskega stanovanjskega fonda.

ZDRAVA HRANA ZA VSE

Prehod na trajnostni, podnebju prijazen prehranski sistem je nujen, da bi ljudje v Evropi uživali cenovno dostopno in zdravo hrano, za katero so proizvajalci ustrezno plačani. Številni ključni dejavniki tveganja za nenalezljive bolezni, kot je rak, so prehranski. Naša vizija je povezati potrošnike in proizvajalce, ljudem omogočiti ozaveščeno izbiro in kmetom zagotoviti pošteno ceno.

Pravico do hrane bomo v zakonodajo EU vključili kot načelo, kar bo privedlo do posebnih mehanizmov socialne varnosti na nacionalni ravni, ki bodo zagotavljali dostop do zdrave hrane in podpirali lokalne dobavne verige.

Z obsežnimi naložbami bomo podprli majhno in ekološko kmetijstvo. Milijoni Evropejcev se v zadnjih letih spopadajo z naraščajočimi cenami hrane. Nihče ne sme ostati brez zdrave in trajnostno pridelane hrane, ker je predraga.

Čas je, da ustavimo špekulacije s hrano, ki povzročajo lakoto po vsem svetu. Naši predlogi za davek na finančne transakcije in davek na nepričakovane prihodke bodo omejili špekulacije, ki dvigujejo cene hrane gospodinjem.

VODA JE ČLOVEKOVA PRAVICA

Dostop do čiste vode bi morala biti osnovna človekova pravica. Pomanjkanje vode že zdaj vsako leto stane milijarde evrov, pri čemer so kmetje in gospodinjstva z nizkimi dohodki med najbolj prizadetimi, sredozemska regija pa je še posebej ranljiva.

Nujno je potrebno uveljaviti pravico do čiste in ustrezne vode za vse. Prepovedati želimo privatizacijo vodnih virov. Vodo je treba obravnavati kot naravno skupno dobro, z njo pa morajo upravljati javni subjekti. Z uporabo obstoječe EU zakonodaje za zaščito občutljivih rezervatov damo prednost pitni vodi pred drugimi rabami.

PRAVIČNA MOBILNOST ZA VSE

Želimo, da bi ljudje zlahka in poceni potovali s trajnostnim javnim prevozom. Mobilnost je ključnega pomena za vsakogar, vsak dan. Povezuje ljudi, skupnosti in podjetja. Potovanja k prijateljem, družini in v prostem času pa bi morala biti eden od življenjskih užitek.

Danes so prometni sistemi oblikovani v korist bogatih ter proti ljudem in planetu. Delavske soseske najbolj trpijo zaradi onesnaženosti zraka in hrupa, slabo povezane podeželske in primestne skupnosti pa pogosto nimajo druge izbire kot je avtomobil. Visoko emisijski promet je subvencioniran, zasebna letala pa emisije le še povečujejo.

Uvedli bomo Evropski okvir za podnebne vozovnice, tako da bo v vsakem delu Evrope na voljo cenovno ugodna vozovnica za javni prevoz, ki jo bo mogoče enostavno uporabljati v različnih vrstah javnega prevoza. Do uvedbe bi morale biti nacionalne pavšalne vozovnice za lokalni javni prevoz v državah članicah vzajemno priznane. Mladi, enostarševske družine, revni, invalidi in starejši bi morali biti upravičeni do znižanih vozovnic.

Evropa mora vlagati v boljši javni promet, varna in trajnostna kolesarska omrežja ter v urbanistično načrtovanje, usmerjeno k ljudem, tako v mestih kot v podeželskih skupnostih. Ko Evropa postopoma opušča motorje z notranjim izgorevanjem, bodo električni avtomobili del zmanjševanja emisij v prometu, vendar pa je veliko več prostora za napredek pri javnem prometu. EU bi morala predpisati uporabo električnih vozil v voznih parkih podjetij, kar bi pocenilo električna vozila in obenem ustvarilo večji trg rabljenih vozil.

POVEZOVANJE EVROPE Z INFRASTRUKTURNO UNIJO

V okviru naše Infrastrukturne unije moramo močno povečati naložbe v železniški promet in njegovo usklajevanje, da bi dobesedno povezali Evropo. Železniška infrastruktura v številnih evropskih regijah je v slabem stanju. V večjem delu srednje in vzhodne Evrope železniški promet za visoke hitrosti ne obstaja. EU mora zato dati prednost naložbam v posodobitev in konvergenco regij s slabšo oskrbo.

Za spodbujanje trajnostnih potovanj na dolge razdalje bomo vlagali v infrastrukturo nočnih vlakov in vzpostavili evropsko platformo za izdajanje vozovnic, ki bo omogočala enostavno rezervacijo čezmejnih potovanj s trajnostnimi prevoznimi sredstvi. Podeželska območja in slabo povezane regije bodo imele prednost pri naložbah v promet, vključno s pobudami za souporabo avtomobilov, trajekti in železniškim tovornim prometom.

Zagotovili bomo, da bodo bolj pravične cene prikazovale dejanske stroške onesnaževanja ter ustrezno obdavčili letalski promet in gorivo, kadar ni mogoče uvesti učinkovitih podnebnju prijaznih alternativ. Zmanjšali bomo povpraševanje po letih, uvedli pristojbino za potnike, ki pogosto letijo, z izjemami za otoške regije, in prepovedali lete na kratke razdalje, če so na voljo druge možnosti. Zavzemali se bomo za uvedbo prepovedi zasebnih letal. Zagovarjamo pravičen prehod za vse

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

delavce v prometu. Z ukrepi za varnost v cestnem prometu in omejitvijo hitrosti na EU ravni, bomo zaščitili delavce in potnike.

KAKOVOSTNO IZOBRAŽEVANJE ZA VSE

Kakovostno javno izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje morajo biti dostopni vsem v Evropi, ne glede na to, kje živijo in kakšno je njihovo ekonomsko stanje. Izobraževanje lahko našo družbo opolnomoči, da bo lahko premagala neenakost, napredovala pri zelenem prehodu, znanosti in kulturi. Delovna mesta v novih zelenih panogah je mogoče zapolniti le, če imamo za to usposobljene ljudi.

Že od samega začetka smo goreči podporniki programa Erasmus+. Uvedli bomo načelo enakosti, da bi zagotovili, da bodo mladi, ki si sicer ne bi mogli privoščiti programa Erasmus, dobili dovolj denarja za polno financiranje svojega bivanja v tujini. Erasmus+ mora biti enako dostopen vsem, ne glede na državo ali finančno stanje.

Naš zeleni in socialni dogovor bo uvedel skupni projekt zelenega izobraževanja in usposabljanja, ki bo pomagal povezati šole, univerze in centre za usposabljanja, ter tako povezal učne ustanove po vsej Evropi. Državljska vzgoja o EU, vključno z vzgojo proti ekstremizmu, sovraštvu in rasizmu, bi morala biti del učnih načrtov in neformalnega izobraževanja, priznanega na EU ravni. Naložbe v izobraževanje so ključni del naših predlogov za financiranje tranzicije in morajo vsakomur omogočiti, da se uči, ter zagotoviti znanja in spretnosti, ki jih potrebujemo v prihodnosti.

DOSTOP DO ZDRAVSTVENEGA VARSTVA ZA VSE

Zdravje je javna dobrina, do katere ima vsak pravico. Pandemija je bila tragičen dokaz, da premajhna vlaganja, privatizacija in zanemarjanje preventivnih pristopov ogrožajo bolnike in zdravstvene delavce, tako fizično kot psihično.

Evropska zdravstvena unija bi morala zagotoviti, da države članice vsem prebivalcem Evrope zagotovijo univerzalno zdravstveno varstvo. Zavzemali se bomo za odpravo neenakosti na področju zdravja ter zagotovili dostop do cenovno dostopnih zdravil in zdravljenja, tudi raka in redkih bolezni, na način, ki bo vključeval vse dele družbe, zlasti najbolj ranljive in rasne skupnosti. Nihče v Evropi se ne bi smel počutiti prisiljenega preseliti v drugo državo zaradi neizpoljenih zdravstvenih potreb. Evropska zakonodaja o univerzalnem zdravstvenem zavarovanju bo od vseh držav članic zahtevala, da zagotovijo to, kot temeljno socialno pravico.

Posledice pandemije so še vedno vidne po vsej Evropi. Številni ljudje še vedno kažejo simptome dolgotrajnega Covida. Spodbujati moramo raziskave o dolgoročnih posledicah okužbe z virusom Covid-19. Evropska unija bi morala ustanoviti zdravstveno enoto EU za sodelovanje v nujnih zdravstvenih primerih in pri odzivanju na nesreče. Vse EU politike je treba obravnavati iz zdravstvenega vidika.

ZELENA DRUŽBA JE SKRBNJA DRUŽBA

Družba temelji na oskrbi, ki je pogosto spregledana, podcenjena in neplačana. Zeleni želimo zgraditi skrbno družbo in oskrbo razumemo kot vseobsegajočo prednostno nalogo in koncept. S staranjem evropske družbe, se bo pomen oskrbe povečeval, zlasti v tistih evropskih državah, ki so v zadnjem času doživele veliko izseljevanje.

Naš zeleni in socialni dogovor je tudi dogovor o oskrbi. Prizadevali si bomo za izboljšanje delovnih pogojev za oskrbovalce in hkrati zaščitili pravico vseh do ustrezne oskrbe. Vlagali bomo v celovite, vseživljenjske pristope, kot so univerzalni dostop do predšolske vzgoje in varstva ter deinstucionalizirano oskrbo invalidov in starejših. Predšolska vzgoja in varstvo morata biti v davčnem okviru EU upoštevana kot socialna naložba.

DUŠEVNO ZDRAVJE JE POLITIČNO

Naše Univerzalno zdravstveno zavarovanje bo preseglo področje fizičnega zdravja in zagotovilo, da bodo javni sistemi zdravstvenega varstva vključevali oskrbo duševnega zdravja brez dodatnih stroškov za posameznike. Duševno in fizično zdravje morata biti enakovredna. Da bi se spopadli s krizo duševnega zdravja, se zavedamo potrebe po vključujočih in celovitih preventivnih in zdravlilnih strategijah, ki vključujejo kulturo in šport ter družbene in ustvarjalne dejavnosti.

ČAS ZA PONOVI RAZMISLEK O EVROPSKI POLITIKI NA PODROČJU DROG

Politika do drog mora temeljiti na dokazih in ne na predsodkih. Zagovarjamo EU pristop, ki temelji na zmanjševanju škode, zdravju in podpori ljudem, ki trpijo zaradi odvisnosti od drog, ter kateri zmanjšuje negativne družbene posledice uporabe drog. Prizadevamo si za dekriminalizacijo konoplje za odrasle, s ciljem legalizacije in regulacije, ob hkratni zaščiti mladoletnikov.

POŠTENA IGRA V ŠPORTU

Šport povezuje ljudi v Evropi, spodbuja zdravje in socialno kohezijo. Evropsko financiranje bi moralo biti lažje dostopno in bolje motivirati svet športa za izpolnjevanje podnebnih ciljev. Neodvisna Evropska agencija za boj proti korupciji bi morala zagotoviti preglednost in integriteto v športu po celem svetu. Vzpostavitev jasnih standardov bo omogočilo izvedbo velikih mednarodnih športnih dogodkov v Evropi, ki bodo v skladu s podnebnimi cilji in obenem spoštovali človekove pravice.

OBLIKOVANJE EVROPE SOCIALNIH PRAVIC

Naš zeleni in socialni dogovor bo blaginjo ljudi postavil v središče zelene preobrazbe in v središče gospodarstva. Socialno varstvo je eden največjih evropskih uspehov. Posodobitev in prilagoditev socialnega varstva za 21. stoletje je edini način za zaščito in razširitev socialnih pravic za vse ljudi v Evropi. Evropa socialnih pravic mora opolnomočiti in zaščititi delavce in skupnosti v tranziciji ter biti vključujoča za vse. Zaščititi mora ljudi, ki se v vsakdanjem življenju soočajo z različnimi oblikami diskriminacije.

DOSTOJNA DELOVNA MESTA ZA VSE

Evropski delavci si zaslužijo pošteno plačilo, še posebej po večletnem zviševanju cen. Borimo se za odpravo revščine zaposlenih. V zadnjem EU mandatu, smo dosegli okvir za minimalno plačo, ki določa minimalne plače na dostojni ravni, indeksirane glede na življenjske stroške. Uvedli smo ukrepe za preglednost, ki bodo pomagali odpraviti velike plačne razlike v podjetjih in institucijah.

Borimo se za zakonodajo, ki bo platformne delavce priznala kot delavce z vsemi pravicami do minimalne plače, do kolektivnih pogajanj in do pogojev zaposlitve in zaščite, do katerih so delavci zakonsko upravičeni.

Delovna mesta v ključnih sektorjih prihodnosti, od gradbeništva in oskrbe do energetike in izobraževanja, morajo biti dobro plačana. Podpiramo vlogo sindikatov pri zagotavljanju pravičnega deleža dobička delavcem. Naši davčni predlogi bodo zmanjšali davčno breme delavcev, podprli dostop do energije, hrane in stanovanj za najrevnejše, in to s povečanjem davkov za onesnaževalce in ultra bogate.

CELOVIT BOJ PROTI REVŠČINI

Vsakdo ima pravico do dostojnega dohodka. Močna mreža socialne varnosti bi morala ščititi ljudi, ki menjajo zaposlitev, in tiste, ki ne morejo delati. Pozivamo k EU direktivi o minimalnem dohodku, s katerim bi v vsaki državi EU določili ustrezno raven podpore (60 % povprečnega dohodka) za ljudi, ki

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

menjajo zaposlitev ali ne morejo delati, ter zagotovili njeno pokritost in uporabo. To ne bi smelo ogroziti nacionalnih modelov kolektivnih pogajanj ali sistemov socialne varnosti.

Kratkoročni program zavarovanja za primer brezposelnosti SURE bi moral postati trajen, da bi zaščitili preživetje delavcev, ki jih je prizadela tranzicija. Še naprej zahtevamo celostno strategijo EU za boj proti revščini, s katero bi do leta 2030 odpravili brezdomstvo in do leta 2030 vsaj prepolovili revščino otrok, do leta 2040 pa jo popolnoma odpravili.

Univerzalni temeljni dohodek bi bilo treba raziskati in preučiti. Zato se zavzemamo za nacionalne pilotske raziskave.

NIČ O DELAVCIH BREZ DELAVCEV

Naš zeleni in socialni dogovor ščiti delavce in njihove pravice. Želimo zgraditi Unijo, v kateri bodo ljudje ustrezno obravnavani in plačani za svoje delo, zlasti delavci, ki skrbijo za delovanje družbe, in vsi, ki gradijo infrastrukturo, potrebno za zeleni jutri.

Ničesar ne sme biti o delavcih brez delavcev. Borili se bomo za pravice sindikatov do organiziranja kolektivnih pogajanj in za pravico do stavke. Delavci, ki jih prizadevata zeleni in digitalni prehod, bi morali imeti zagotovljene pravice do obveščenosti, sodelovanja v okviru kolektivnih pogajanj in socialnega dialoga ter usposabljanja. Podpirati je treba sindikalno združevanje za nove in nestandardne oblike dela, da bi zagotovili pravice vseh delavcev. Te pravice in standarde je treba zaščititi z zakonom o pravičnem prehodu. Direktiva o vseživljenjskem učenju bi morala zaščititi pravico do plačanega usposabljanja.

Pravična mobilnost za vse delavce

Evropa mora omogočiti in zaščititi čezmejno mobilnost delavcev, da nihče ne bo ostal brez pomoči v razdrobljenih, nacionalnih, socialnih sistemih. Za izogib socialnemu dampingu, je treba zagotoviti socialne pravice in dostop do trga dela. Administrativna opravila bi bilo treba omogočiti v različnih jezikih, socialne službe bi morale migrantske delavce obravnavati odprto in brez predsodkov, spodbujati bi bilo treba socialno usklajevanje na ravni EU. Priznavanje poklicnih kvalifikacij bi moralo biti lažje.

Številne države EU trpijo zaradi posledic množičnega izseljevanja. Gospodarska in socialna konvergenca držav članic mora biti prednostna naloga pri oblikovanju EU politike in pri naložbah za izboljšanje kakovosti življenja in priložnosti za ljudi po vsej Evropi.

NOVE PRAVICE ZA PRIHODNOST DELA

Delo mora potekati pod dostojnimi pogoji in v varnih razmerah. Odpravili bomo sedanji sistem, ki izkorišča pripravnike in vajence. Končali bomo prakso neplačanih pripravništev, da bo mladim zagotovljeno ustrezno plačilo in varni delovni pogoji. Migrantsko delo bi moralo biti ustrezno regulirano in vsi takšni delavci bi morali imeti dostojno in cenovno dostopno nastanitev.

Ukrepe za varnost in zdravje pri delu je treba posodobiti glede na podnebne spremembe in jih izvajati, kot na primer pravila o delu v vročinskih valovih in ekstremnih temperaturah. Preveč dela povzroča stres in slabo zdravje. Uvedli bomo ukrepe, ki bodo skrajšali delovni čas in izboljšali ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, vključno z EU pravico do odklopa, pravico do dela na daljavo in prilagodljivostjo delovnega časa. Podpiramo prizadevanja po vsej EU za uvedbo štiridnevnega delovnega tedna. Ne bomo dovolili, da bi delavce nadzorovali s pomočjo umetne inteligence.

ENAKO PLAČILO ZA ENAKO DELO

Borili se bomo za enako plačilo, za enako delo in enake možnosti za vse, ki so na istem delovnem mestu. Že davno je potrebno popolnoma odpraviti plačne razlike med spoloma, z zavezujočimi ukrepi

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

za vse delodajalce. Razlike v plačilu med spoloma so odvisne od dejavnikov, kot so etnična pripadnost, invalidnost, dostop do izobraževanja in starost. Različne skupine žensk se soočajo z zelo različnimi razlikami v plačilu.

Z univerzalnim in enakovrednim dostopom do otroškega varstva in do ustanov za dolgotrajno nego ter z revizijo Direktive o usklajevanju med poklicnim in zasebnim življenjem in Direktive o porodniškem dopustu, lahko Evropa napreduje v smeri, v celoti plačanega starševskega dopusta z enakovrednim in z zadostnim trajanjem.

ENAKE MOŽNOSTI OD SAMEGA ZAČETKA

Ker je začetek življenja odločilen, zahtevamo ustrezno financiranje Evropskega jamstva za otroke, da bi vsem otrokom zagotovili dostop do varstva, izobraževanja, zdrave prehrane, primernih domovanj in zdravstvenega varstva. Hkrati želimo podpreti vključevanje staršev na trg dela. Vsi otroci imajo pravico do sodelovanja pri igri, rekreaciji, športu in kulturi.

Vsi otroci v EU bi morali imeti zagotovljen dostop do visokokakovostnega varstva in izobraževanja, ne glede na njihov potni list. V sodelovanju z državami članicami želimo zagotoviti, da se končno začnejo izvajati nujno potrebne naložbe v infrastrukturo za izobraževanje in varstvo.

GOSPODARSTVO, KI DELUJE ZA VSE

Evropska unija je bistvenega pomena za podnebne in okoljske politike, za katere sprejemamo skupne, ključne odločitve, ki usmerjajo evropsko družbo na bolj zeleno pot.

Zahvaljujoč mobilizaciji podnebnega gibanja, smo Zeleni uspeli uveljaviti Evropski zeleni dogovor v letu 2019 in postaviti podnebno krizo na prvo mesto. Vendar je napredek premajhen in prepočasen. Hitreje ko bo Evropa napredovala pri svojem zelenem prehodu, prej se bodo naše naložbe in prizadevanja obrestovala. Podnebje ne bo čakalo, da druge krize minejo.

Naš zeleni in socialni dogovor predvideva obsežen naložbeni načrt za izgradnjo uspešne in dinamične družbe, ki bo temeljila na podnebni nevtralnosti, zeleni industriji in tehnologijah ter na trajnostni digitalizaciji.

VLAGANJE V ZELENO IN BOLJŠO PRIHODNOST

Evropska gospodarska in davčna politika se mora osredotočiti na izboljšanje blaginje in kakovosti življenja ljudi ter na ohranjanje stabilnega podnebja in zdravega okolja. Evropa mora prekiniti z varčevalnimi ukrepi preteklosti in omogočiti ter spodbujati naložbe za reševanje sedanjih in prihodnjih problemov.

Revidirali bomo arbitrarne omejitve maastrichtskih meril ter Pakta za stabilnost in rast. Zaradi njih je bila Evropa izpostavljena več krizam in v več državah so se zmanjšale javne storitve in omejile javne naložbe, kar je ogrozilo socialno kohezijo.

Namesto tega bomo uvedli novo makroekonomsko upravljanje, ki temelji na blaginji in daje prednost kakovostnim naložbam v javne dobrine in zelenemu prehodu pred zastarelo paradigmo rasti za vsako ceno, da bi se izognili nadaljnjim krizam in njihovim socialnim posledicam.

Pozivamo k uvedbi Zelenega zlatega pravila in reformiranega Evropskega semestra, da bi ustvarili prostor za zelene in socialne naložbe, usmerjene v prihodnost. Revidirali bomo pravila o državni pomoči in javnih naložbah, da bi spodbudili zelene naložbe brez ogrožanja poštene konkurence na notranjem trgu.

Mandat Evropske centralne banke bi bilo treba spremeniti tako, da bi poleg stabilnosti cen vključeval tudi polno zaposlenost. Ker so fosilna goriva občutljiva na zvišanje cen in spodbujajo inflacijo, želimo

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

tudi, da Evropska centralna banka uporabi vsa razpoložljiva orodja za spodbujanje zelenih naložb, vključno z diferenciranimi obrestnimi merami.

OKOLJU PRIJAZNA INDUSTRIJA ZA NAŠO KONKURENČNOST V PRIHODNOSTI

Zeleni prehod je izziv naše generacije, ki ga ne bo mogoče doseči brez aktivne industrijske politike. Ozelenitev industrije z naložbami v Evropi je velika priložnost tako z vidika konkurenčnosti kot podnebne nevtralnosti.

Zavzemali se bomo za Zeleni in socialni prehodni sklad v višini vsaj 1 % BDP EU na leto, ki se bo večinoma financiral s skupnim zadolževanjem na EU ravni.

Ta je temelj naše Infrastrukturne unije in bo financiral projekte zelene infrastrukture, kot so javni promet in železniški tovorni promet, obnovljivi viri energije in povezave z energetske mreži. Financiral bo nastajajoče zelene industrije in temeljito prenovo stanovanjskega fonda. Sklad bo podpiral tudi programe usposabljanja, ki so bistveni za ustvarjanje dostojnih delovnih mest v novih zelenih sektorjih in izboljšanje nujne, socialne infrastrukture, potrebne za pravičen prehod.

Ta sklad je ključni vzvod za boj proti deindustrializaciji po vsej EU in bo podpiral države članice, ki imajo manj gospodarskih virov in sektorje, ki jih je zeleni prehod prizadel. Naložbe na EU ravni, so potrebne za zaščito enotnega trga in pridobitev politične podpore za zeleni prehod v vseh državah članicah.

Industrijsko politiko EU je treba oblikovati ob sodelovanju državljanov, sindikatov in podjetij. Ne sme pa postati način za socializacijo stroškov in privatizacijo dobičkov. Zagotovili bomo, da bo javna blagajna imela koristi od prihodkov naložb v industrijo, na primer z lastniškimi deleži. Socialni pogoji morajo zagotavljati ustvarjanje kakovostnih delovnih mest. Industrijska politika se ne sme uvajati na račun zmanjševanja predpisov in povečevanja emisij. Evropska podpora raziskavam in razvoju lahko prispeva k znanstvenemu in tehnološkemu razvoju ter drugim družbenim ciljem, zato jo je treba povečati.

FINANCIRANJE ZELENEGA IN SOCIALNEGA DOGOVORA

Denar za financiranje te prepotrebne naložbe je na voljo. Prepričani smo, da ga lahko EU pomaga usmeriti v zelene in socialne naložbe. Te spremembe bo spodbudila kombinacija davčnih politik, javnih naložb in zasebnih pobud. Pravičnejši gospodarski sistem zahteva večjo prerazporeditev, boljšo uporabo javnih sredstev in vlogo vseh družbenih akterjev.

VZPOSTAVITEV PRAVIČNEGA DAVČNEGA SISTEMA

Evropa potrebuje pravičen davčni sistem, ki bo razbremenil delavce in mala podjetja ter od velikih onesnaževalcev, multinacionalk in ultra bogatih zahteval, da plačajo svoj delež.

Določili bomo minimalni davek na kapitalske dobičke, da bi prerazporedili davčno breme, ki ga nosijo zaposleni. Odpravili bomo vrzeli v Sporazumu OECD o minimalnem davku od dohodkov pravnih oseb in države članice spodbudili k izvajanju sporazuma na višji ravni. Odpravili bomo vrzeli, ki omogočajo izogibanje davkom in davčne utaje znotraj in zunaj EU ter goljufije in pranje denarja. Borili se bomo proti davčnim oazam, pa naj bodo v EU ali kjerkoli drugje na svetu.

Evropska unija potrebuje več proračunskih sredstev za spopadanje s skupnimi izzivi. Razširiti mora davek na ogljik na nove sektorje, kateri onesnažujejo in uporabiti načelo "onesnaževalec plača", v vseh sektorjih in ukiniti brezplačne kvote prej kot do leta 2034. Povečali bomo obseg obstoječih davkov na plastiko.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Prizadevali si bomo za znatno povečanje Socialnega sklada za podnebje, da bi zagotovili pravičen prehod za gospodinjstva z nizkimi dohodki.

Pozivamo k uvedbi davka na premoženje po vsej EU, za boj proti neenakosti in financiranje zelenega prehoda. Poleg tega si bomo prizadevali za Evropski davek na finančne transakcije, ki bo prinašal prihodke in hkrati omejeval špekulacije. Da bi preprečili dobičkarstvo v prihodnjih energetskih krizah, bo EU davek na nepričakovane dobičke za energetska podjetja postal stalen. Prav tako bo uporabljen za trgovce in banke.

OKOLJU PRIJAZNEJŠE FINANČNE STORITVE

Finančne storitve bomo uredili tako, da bomo spodbujali dolgoročne naložbe v zeleno in socialno prihodnost namesto kratkoročnih špekulacij. Borili se bomo za revizijo zelene taksonomije, da se plin in jedrska energija ne bi spremenila v "trajnostna". Fosilni plin in jedrska energija ne moreta biti označena kot čista energija.

Odvračati je potrebno naložbe v nove projekte pridobivanja premoga, nafte in plina. Nadaljnji razvoj dejavnosti z visokimi emisijami ogroža podnebne in okoljske zaveze EU ter povečuje finančna tveganja.

Od finančnega sektorja bomo zahtevali, da sprejmejo odločne načrte za podnebni prehod, ki bo podpiral njihov gospodarski prehod in omogočili postopno preoblikovanje. Njihovo vsebino in izvajanje je treba urediti s sektorskimi politikami za dejavnosti z največjimi emisijami in metodami za določanje ciljev razogljičenja. Borili se bomo za vključitev vseh dejavnosti bančnega sektorja v direktivo o trajnostnem skrbnem preverjanju podjetij, da bo bančni sektor odgovoren za vpliv svojih naložb na človekove pravice, okolje in podnebje.

STABILNO IN VKLJUČUJOČE BANČNIŠTVO ZA EVROPO

Gospodinjstva ne bi smela več polniti žepov finančnih akterjev, ki špekulirajo s hrano, energijo in stanovanji, ali nositi posledic finančnih zlomov. EU mora končno izvesti bančno unijo in uvesti skupni sistem zavarovanja vlog.

Evropska centralna banka bi morala ponuditi digitalni evro, kot alternativo zasebnim plačilnim sistemom. Trg kriptovalut mora biti ustrezno urejen, vključno z njihovimi vplivi na okolje. Pravica ljudi do dostopa do gotovine in gotovinske uporabe bi morala biti zaščitena kot stvar vključenosti.

ZAPIRANJE KROGA S KROŽNIM GOSPODARSTVOM

Proizvajaj, porablaj in odvrzi - ekonomija naše družbe vodi v porabo virov, ki presega omejitve našega planeta. Če tega ne bomo spremenili, bomo do leta 2050 potrebovali tri Zemlje, da bomo zadovoljili svoje potrebe po surovinah. Ta linearni model spodbuja podnebno krizo, uničevanje okolja in kršitve človekovih pravic pri pridobivanju virov. Zaradi tega so naše dobavne verige dovzetne za krize, naša gospodarstva in podjetja pa odvisna od uvoza.

Odpadki morajo postati napaka pri načrtovanju. Do leta 2040 želimo vzpostaviti popolnoma obnovljivo, popolnoma krožno in nestrupeno gospodarstvo z jasnimi in zavezujočimi cilji ter jasno tranzicijo za zmanjšanje porabe in uporabe virov do leta 2030.

Ker zeleni prehod zahteva vedno večje količine kovin, moramo sprejeti pristop zadostnosti in dati prednost razvoju zmogljivosti za predelavo in recikliranje strateških materialov.

Če se izkaže, da je pridobivanje v EU potrebno za zagotovitev varnih in vzdržnih dobavnih verig, potem moramo uvesti najvišje okoljske in socialne standarde. Popolno upoštevanjem zakonodaje EU, človekovih in okoljskih pravic, strogo upoštevanje izogibanja prepovedanih območij za rudarjenje ter stalnih prizadevanj za izboljšanje rudarskih tehnik in delovnih pogojev (vključno z zagotavljanjem zdravja in varnosti) ter prepoved najbolj škodljivih tehnik.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Prizadete skupnosti, zlasti zadnja avtohtona skupnost v Evropi, ljudstvo Sami, morajo biti pravočasno obveščene, imeti možnost sodelovati, morajo dati soglasje in prejeti pravično nadomestilo.

BREZ ODPADKOV JE POSLOVNI MODEL PRIHODNOSTI

Naša vizija je popolnoma krožno gospodarstvo, v katerem izdelke ponovno uporabimo, delimo z drugimi in recikliramo, da materiali ostanejo v zaprtem krogu. Ta pristop varuje vire in podnebje, potrošniki pa prihranijo denar, saj izdelki trajajo dlje. Varstvo okolja in potrošnikov gresta z roko v roki. Zeleni si bomo prizadevali za hitro uveljavitev obveznih trajnostnih pogojev za naše izdelke in za ukrepanje EU, da se zagotovi skladnost industrije.

Borili se bomo proti prezgodnjemu zastaranju, tudi programske opreme in nezmožnosti popravila, ki uničuje planet in gospodinjne proračune. Zagotovili bomo, da bo ustrezno uvedena učinkovita in cenovno dostopna pravica do popravila, vključno z oceno popravil po vsej EU in odprtim trgom popravil za neodvisne serviserje in potrošnike. Podpirali bomo vzpostavitev notranjega trga za rabljeno blago in obnovo blaga. Želimo nove tehnične standarde, kot je skupni polnilnik, ki bodo spodbujali trajnost izdelkov in tlakovali pot družbi brez odpadkov in brez izvoza odpadkov v tretje države.

OBLIKOVANJE SOCIALNEGA IN SODELOVALNEGA GOSPODARSTVA

Naša vizija gospodarstva je dinamična in krožna, kjer mala in srednje velika podjetja (MSP), ki so hrbtenica evropskega gospodarstva, uspevajo skupaj z novimi modeli skupnostnega, socialnega in sodelovalnega gospodarstva.

Mala in srednje velika podjetja morajo delovati pod enakimi pogoji kot velika podjetja. Prizadevamo si za izogib birokraciji in predpisom, ki so bolj zapleteni, togi ali kako drugače obremenjujoči, kot je potrebno za zaščito javnega dobra. Spodbujamo digitalna orodja povsod, kjer lahko olajšajo izpolnjevanje predpisov.

Izkoristiti je treba moč trajnostnih javnih naročil za spodbujanje visokih ekoloških in socialnih standardov ter spodbujanje kolektivnih pogajanj. Evropska zakonodaja bi morala omogočiti alternativne gospodarske modele, kot so zadruga, množično financiranje, socialno podjetništvo in skupno premoženje. Ta plodna tla za lokalne pobude je treba okrepiti, pri čemer je treba dati prednost sektorjem, ki se soočajo z močno mednarodno konkurenco, kot je tekstilni sektor.

TRAJNOSTNA DIGITALIZACIJA ZA LJUDI IN ZA PLANET

Digitalne tehnologije so vse pomembnejši del našega življenja, zato bi morale ščititi pravice posameznikov in služiti skupnemu dobremu pred interesi zasebnih korporacij. Evropa, ki je ujeta med ameriškim nadzornim kapitalizmom in kitajskim državnim nadzorom, potrebuje decentraliziran pristop k digitalizaciji, ki temelji na pravicah, da bi lahko izkoristila njene prednosti.

Uvedli bomo Evropski podatkovni prostor, ki bo omogočal anonimizirano uporabo družbenih podatkov v skupno dobro, vključno z bojem za podnebno pravičnost in medicinskimi raziskavami. Interoperabilnost je ključna za uspešno digitalno politiko. Evropski okvir interoperabilnosti je dobro izhodišče, vendar še ne ustvarja enakih konkurenčnih pogojev. Prizadevali si bomo za odprtje standardizacije za razvijalce, civilno družbo ter mala in srednje velika podjetja. Njihovo sodelovanje mora biti kompenzirano, da bodo lahko vsi enakopravno sodelovali v tem procesu.

Če bo digitalizacija zares odprta in pravice z zakonodajo zaščitene, bo to priložnost za ljudi v Evropi. Nedavna EU zakonodaja, bo zagotovila večjo izbiro in preglednost na spletu ter zaščito pred

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

kršitvami pravic in svoboščin. Vendar pa mora EU uvesti Zakon o digitalni pravičnosti, da bi ljudi zaščitila pred vsiljivimi praksami spletnega oglaševanja.

Sprejeli bomo zakonodajo za povečanje ponovne uporabe in recikliranja digitalnih naprav in sestavnih delov v EU ter zmanjšali porabo energije, povezano z obdelavo podatkov in kriptovalutami, da bi močno zmanjšali materialni odtis interneta.

NADALJEVANJE ZGODBE O USPEHU: ZAŠČITA EVROPSKIH POTROŠNIKOV

Močna zaščita potrošnikov, kot so pravice mobilnega gostovanja, pravice potnikov in ukrepi za varnost izdelkov, so glavni uspehi enotnega trga. Ker pa se gospodarstvo hitro spreminja, je treba visoke EU standarde nujno posodobiti, da bi zaščitili ljudi, zlasti na spletu.

Potrošniki morajo imeti enake pravice na spletu in zunaj njega. Ker se povečuje delež elektronskega poslovanja, ki vključuje potencialno nevarne nakupe neposredno od tretjih oseb, pozivamo k večji odgovornosti spletnih tržnic in trgovin ter k razširjenim in usklajenim postopkom odobritve in testiranja s strani carinskih organov in organov za nadzor trga.

Kot Zeleni bomo poskrbeli, da bodo ljudje dobili jasne in izčrpne informacije o vplivu izdelkov in storitev, ki se prodajajo v EU, na okolje, vključno z informacijami o pričakovani življenjski dobi izdelka in njegovem okoljskem odtisu. Na enotnem trgu ne sme biti potrošnikov prvega in drugega razreda. Izdelki, ki se na enak način tržijo v različnih evropskih državah, morajo biti enake kakovosti in sestave. Pravice potrošnikov je treba v celoti spoštovati v celotni EU.

POGLAVJE II: POGUM ZA BOJ PROTI SKRAJNI DESNICI - ZA EVROPO DEMOKRACIJE, FEMINIZMA IN ČLOVEKOVIH PRAVIC

Charlie želi biti samo Charlie. Nič več. Zakaj svet okoli njih tako težko sprejema njihov spol?

Zara ve, kaj si želi: končati strašne bolečine zaradi endometrioze. Najti zdravilo, ki bi lahko pomagalo toliko ljudem. Toda včasih se zdi, da ljudje ne vidijo dlje od barve njene kože, priimka ali izbire oblačil.

Daniel želi zakričati v svet. Zaljubljen je v moškega. Ponoči želi iti ven, se s partnerjem sprehajati po ulicah Sofije in ga pripeljati na božično zabavo podjetja.

Lani je glasovala za alternativo korupciji, ustrahovanju in manipulaciji v svoji domovini, vendar se demokracija in pravna država še naprej slabšata. Namesto da bi hodila v službo, Mirna zdaj skupaj s tisoči drugih državljanov vsak dan demonstrira, da bi dosegla spremembe.

Predsodki, diskriminacija in grožnje poštenim demokratičnim procesom še vedno zavirajo evropsko družbo. Vendar lahko to spremenimo. To moramo spremeniti.

Evropska unija demokracije, svobode in temeljnih pravic je naša naloga.

Rasizem ni nikoli izginil. Na primer, rasizem proti muslimanom, antisemitizem in anticiganizem so v porastu. Diskriminacija in izključenost sta še vedno prepogosti za invalide, ljudi, ki živijo v revščini, in druge ranljive skupine.

Na evropskih mejah umirajo ljudje. Sredozemske migracijske poti so najbolj smrtonosne na svetu. Ljudje, ki iščejo varnost in zaščito, se vse pogosteje soočajo s pridržanjem, brutalnimi in nezakonitimi vračnanji ter nasiljem tihotapcev in mejnih organov. Skrajna desnica izkorišča in pogloblja njihovo trpljenje, pri čemer potiska večje stranke na desno in normalizira migracijske politike, ki so nefunkcionalne in nevzdržne.

Skrajno desne stranke pridobivajo na veljavi s svojimi preizkušenimi taktikami izkoriščanja polresnic in iskanja grešnih kozlov v manjšinah. Ta konservativni odziv deluje strateško na zmanjševanje naših pravic in svoboščin. Prevladujoči konzervativci, nekoč trdni privrženci Evropskega projekta, zdaj odpirajo vrata protidemokratičnim silam, ki ogrožajo pravno državo.

Imamo pogum, da se zoperstavimo skrajni desnici in zaščitimo pravice in svoboščine vseh.

Zeleni bodo zaščitili demokracijo in pravno državo ter zahtevali drugačno Evropsko unijo. Prepričani smo, da mora Evropska unija biti bolj enotna, da bi lahko reševala naše skupne probleme. Pozivamo k federalni ureditvi Evropske unije, z večjimi pooblastili, poglobljeno demokracijo ter resnično preglednostjo in odgovornostjo.

Borili se bomo proti rasizmu in izključevanju v vseh oblikah. Zagotovili bomo, da nihče ne bo mogel odločati o vašem telesu. Zahtevamo pravičen azilni sistem, ki bo ščitil človekove pravice in dostojanstvo. Prizadevamo si za migracijsko politiko, ki bo priznala izjemen prispevek migrantov k našim družbam. Prepričani smo, da so politike najboljše takrat, ko jih oblikujejo ljudje, katere politike tudi zadevajo. Prepričani smo, da demokracija ne more uspevati brez živahnega državljanskega prostora in opolnomočenih akterjev civilne družbe. Zavzemamo se za neodvisnost sodstva in svobodo tiska.

Evropska unija je bila ustanovljena, da bi varovala mir in demokracijo ter podpirala svobodo, pravice in pravičnost.

To temeljno obljubo bomo uresničili za vse.

NUJNI NASLEDNJI KORAK: ZDRUŽENA EVROPA, PRIPRAVLJENA NA ŠIRITEV

Da bi se Evropska unija lahko soočila z velikimi izzivi našega stoletja, od zelenega prehoda do boja proti naraščajočim neenakostim in zaščite demokracije, mora reformirati svoje pogodbe in napredovati v smeri federalne Evrope, ki bo sposobna ukrepati in sprejemati nove članice.

Na konferenci o Prihodnosti Evrope so evropski državljani jasno sporočili, da podpirajo nove pogodbe, ki bodo EU podelile večje pristojnosti. Pozvali so k poglobitvi evropske demokracije z večjimi pooblastili Evropskega parlamenta, odpravi nacionalnih vetov, večjemu proračunu EU in močnejšim pristojnostmi EU na ključnih področjih, kot so zdravje, davki in socialna zaščita. Zeleni podpiramo njihove predloge.

ŠIRITEV DEMOKRACIJE V OSRČJU EVROPE

Zavzemamo se za federalno Evropo, za polnopravno, nadnacionalno demokracijo, ki je sposobna zagotoviti rezultate.

Potreba po soglasju med evropskimi državami članicami o zadevah, od davkov in zunanje politike do boja proti diskriminaciji in postopkov za zaščito demokracije iz Člena 7, preperečuje EU, da bi sprejemala odločitve za skupno dobro.

Evropski parlament mora imeti pravico predlagati zakonodajo in imeti enake proračunske pristojnosti. Svet Evropske unije bi moral delovati kot druga zbornica za sprejemanje zakonodaje EU, ne pa kot kraj, kjer se pozno ponoči dogovarjamo o medvladnih sporazumih. Predsednika Evropske komisije bi moral predlagati Evropski parlament.

Sedanji proračun EU očitno ne zadostuje za reševanje izzivov, s katerimi se sooča Evropa. Proračun EU bi bilo treba znatno povečati z lastnimi sredstvi, kot so fosilni davki in davki na premoženje na ravni EU, pri čemer bi bilo treba okrepiti vlogo Evropskega parlamenta in civilne družbe pri spremljanju porabe EU. Pristojnosti EU je treba razširiti, da se zagotovi, da bo EU lahko dosegala rezultate. Ta resnično nadnacionalna demokracija mora zagotoviti tudi Evropsko državljanstvo na podlagi prebivališča.

Da bi Evropa lahko naredila ta nujno potrebni korak, je nujno potreben demokratični mandat državljanov. Zato bi bilo treba te spremembe pogodb izvesti v okviru vključujočega volilnega procesa po vsej EU.

Spremembe pogodb bi bilo treba nato ratificirati na vseevropskem referendumu po sistemu dvojne večine oddanih glasov: v vsej Evropi in v večini držav članic.

Če bo peščica držav članic poskušala zavirati napredek, bomo vzpostavili okrepljeno sodelovanje, ki bo omogočilo ambiciozen ekološki in družbeni prehod takoj, brez čakanja na spremembo pogodbe.

EVROPA ZAŽIVI Z UDELEŽBO DRŽAVLJANOV

Sodelovanje in vključevanje javnosti krepi Evropsko unijo. Institucije EU bi morale sprejeti ukrepe, da bi bilo glasovanje na EU volitvah bolj dostopno, tudi za invalide. Da bi povečali demokratično udeležbo, želimo da se za EU volitve v letu 2029, pilotno uvede spletno glasovanje, vsaj za mobilne evropske državljane. Poleg nacionalnih seznamov za Evropski parlament bi bilo treba uvesti tudi nadnacionalne sezname, s čimer bi ustvarili dodatno enotno volilno enoto na ravni EU, v kateri bi državljani izvolili veliko število poslancev Evropskega parlamenta.

Ker je demokracija več kot le volitve, se bodo Zeleni zavzemali za uvedbo državljanskih odborov, da bi bile odločitve o politikah EU bolj vključujoče. Okrepiti je treba okvir za peticije in zlasti Evropsko

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

državljanstvo pobudo, da se državljanom omogoči več poti za vplivanje na EU politike, Evropske institucije pa se bodo morale odzvati z zakonodajnimi predlogi. Prav tako je potrebno uvesti okvir za referendum na EU ravni.

SKUPAJ MOČNEJŠI: ŠIRITEV UNIJE

V evropski soseščini, si veliko ljudi želi, da bi postali državljani EU, pri čemer se za naše vrednote in evropsko varnost bori predvsem Ukrajina. Naša Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic. Obljublja mir, pravičnost, skupne vrednote in blaginjo, vsaka članica, stara in nova, pa je odgovorna za spoštovanje teh načel in ciljev.

Nova širitev je že zdavnaj potrebna. EU je vedno bila projekt z geopolitičnimi posledicami. Ker EU temelji na skupnih pravilih in vrednotah, so meje manj pomembne. Širitev EU je zato najboljša možnost za trajni mir in varnost v Evropi.

Vse evropske države, ki si prizadevajo postati del EU ali se ji ponovno pridružiti in delijo naše vrednote, je treba sprejeti na poti do članstva v EU in jim zagotoviti vso podporo, ki jo potrebujejo za izpolnjevanje meril.

IZPOLNJEVANJE OBLJUB: POT DO PRIDRUŽITVE EVROPSKI UNIJI

Evropska unija mora držati obljube, dane državam kandidatkam: Albanija, Bosna in Hercegovina, Moldavija, Črna gora, Severna Makedonija, Srbija, Ukrajina in Gruzija. Podpiramo prizadevanja Kosova, da postane kandidatka za članstvo v EU. Podpirali bomo te države na njihovi poti do izpolnitve kopenhavskih meril, pri čemer je treba prednostno obravnavati merila v zvezi z demokracijo in pravno državo.

Za dostop do enotnega trga in proračuna EU je treba izpolniti ta merila. Napredek v procesu pa mora temeljiti na zaslužnosti. Zeleni menimo, da mora EU v pristopnem procesu tesneje sodelovati s civilno družbo. Prizadevali si bomo za odpravo soglasja v Svetu, ki trenutno ovira pristop.

Prihodnost Ukrajine je v Evropski uniji. Podpirali bomo ukrajinske oblasti pri uvajanju reform, potrebnih za članstvo v EU. Pomoč EU Ukrajini bi morala, kolikor je to le mogoče, omogočiti obnovo in okrevanje, ki bo odporna na podnebne spremembe in bo temeljila na obnovljivih virih energije, sodobni infrastrukturi ter trajnostnem in vključujočem gospodarstvu.

Sprejemanje novih članic mora biti ključna spodbuda za notranje reforme, ki bodo EU olajšale učinkovito in uspešno sprejemanje odločitev. Vsaka država kandidatka bi morala imeti možnost, da se v EU vključi po lastni poti, neodvisno od napredka drugih držav kandidatk.

HITRO UKREPANJE ZA DEMOKRACIJO IN PRAVNO DRŽAVO

Eden največjih udarov za evropski napredek v zadnjih letih je bil razvoj avtoritarnih teženj v osrčju Evrope. Državljan prizadetih držav so državljani EU in EU mora braniti njihove pravice pred vladnimi posegi po koncentraciji oblasti. Želimo hitro ukrepanje, da se s postopki za ugotavljanje kršitev EU zakonodaje s strani držav članic, čimprej odpravijo kršitve. Za to je potreben jasen časovni okvir, vključno s postopkom iz Člena 7.

Uvedli bomo Letni pregled temeljnih vrednot, s katerim bomo spremljali, uveljavljali in sankcionirali kršitve temeljnih vrednot po vsej EU.

Zagotoviti moramo, da bodo EU sredstva krepila blaginjo, demokracijo in pravno državo ter ne bodo izginila v žepih avtokratov in njihovih prijateljev. Dosegli smo pomemben napredek pri opremljanju EU z boljšimi sredstvi za to, vendar jih je treba v celoti izvajati.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Dostop do pravnega varstva mora postati resničnost za vse ljudi v Evropski uniji. Bistveno je, da lahko ranljive skupine, kot so ljudje z nizkimi dohodki in pripadniki marginaliziranih skupnosti, izkoristijo svojo pravico do iskanja odgovorov in pravnih sredstev za odpravo krivic.

BOJ PROTI KORUPCIJI! POLITIKA MORA BITI PREGLEDNA IN ODGOVORNA

Zaupanje državljanov v demokracijo temelji na politični integriteti. Preglednost in odgovornost sta bistvenega pomena za demokratično preverjanje in javni nadzor. Ko je zaupanje v politike in demokratične institucije resno ogroženo, moramo ukrepati.

Qatargate škandal je pokazal, da institucije EU niso usposobljene za preprečevanje korupcije in množičnih kršitev. Namesto še enega svetovalnega organa potrebujejo institucije EU neodvisen organ za etiko, ki bo imel pooblastila in sredstva za preiskovanje in sankcioniranje neetičnega ravnanja in zlorabe položaja. Potrebujemo celovito zakonodajo o dejavnostih lobiranja na EU ravni, vključno z obveznim EU registrom transparentnosti.

EU institucije morajo postati bolj pregledne, med drugim s proaktivno objavo vseh dokumentov o tekoči zakonodaji. Ti morajo vključevati tudi stališča držav članic, saj je državljanom še vedno praktično nemogoče razumeti, kako se sprejemajo odločitve v Svetu.

Člani in visoki uslužbenci EU institucij morajo pregledno prijaviti svoje premoženje, kot to zahtevajo številne države članice, in ne smejo opravljati plačanih stranskih dejavnosti za lobistične organizacije.

Korupcija in zloraba EU proračuna ogrožata celoten Evropski projekt. Podpiramo organe, pristojne za zaščito finančnih interesov EU, OLAF in Evropsko javno tožilstvo, ter pozivamo k večjim sredstvom za protikorupcijska prizadevanja.

UNIJA PRAVIC IN SVOBOŠČIN: ZA RESNIČNO FEMINISTIČNO IN PROTIRASISTIČNO PRIHODNOST

Zeleni želimo zgraditi svet, v katerem bomo vsi živeli brez nasilja, rasizma, seksizma, queerfobije in prisile. Borimo se za svet, v katerem lahko odločamo o svojih telesih, v katerem lahko ljubimo, kogar želimo ljubiti, in v katerem rasna pravičnost končno postane resničnost. Ta svet je mogoč in mi se ne bomo nehali boriti zanj. Težji kot bodo napadi, bolj prepričani, sočutni in odločni bomo.

ENAKE PRAVICE ZA VSE

Borimo se za enake pravice za vse. Zato želimo, da se Listina o temeljnih pravicah neposredno uporablja za evropske državljane in da so temeljne pravice v neposredni pristojnosti EU.

Pozivamo k celovitemu ovrednotenju EU okvira za boj proti diskriminaciji, pri čemer je treba upoštevati potrebo po medsektorskem in celovitem pristopu. Horizontalna protidiskriminacijska direktiva potrebuje temeljito posodobitev, da bi se lahko učinkovito borila proti diskriminaciji rasnih skupnosti ter zagotovila enake pravice in obravnavo za vse. Od njene prve uvedbe je minilo 15 let.

RAZBIJTE PATRIARHAT!

Vse ženske niso enake in razumevanje njihove raznolikosti je ključnega pomena v boju proti neenakosti in diskriminaciji.

Feministična Evropa mora zagotavljati politike, ki ženskam zagotavljajo finančno neodvisnost, zlasti z odpravo davčnih sistemov, ki diskriminirajo ženske, in z odpravo plačnih razlik med spoloma, z zavezujočimi ukrepi za podjetja in javne organe.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Zahtevamo univerzalen in enak dostop do otroškega varstva. Pozivamo k reviziji Direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter Direktive o porodniškem dopustu, da bi dosegli enako dolg in v celoti plačan materinski in očetovski dopust.

Vključevanje načela enakosti spolov mora zagotoviti, da evropski denar enako koristi moškim in ženskam. Zagovarjamo zavezujoč mehanizem enakosti za liste na evropskih volitvah in uravnoteženo zastopanost spolov pri sprejemanju odločitev v EU, tudi na najvišjih položajih. EU komisija in Svet potrebujeta posebne portfelje za pravice žensk in enakost spolov.

NAŠE TELO, NAŠE PRAVICE !

Borimo se za razširitev reproduktivne svobode. Spolno in reproduktivno zdravje ter pravice, vključno s pravico do varnega splava, so temeljne pravice. Sodijo v pogodbe EU, kot temeljna načela in pristojnosti EU ter neposredno v Listino o temeljnih pravicah. Varen in zakonit splav mora biti na voljo v vseh državah članicah EU. Splav je bistvena zdravstvena storitev.

Borimo se proti uničujočemu zatiranju reproduktivnih pravic po vsem svetu. Nihče ne sme biti kaznovan zaradi iskanja ali dostopa do splava. Ženske morajo imeti dostop do medicinskih splavov. Kot Zeleni se zavzemamo za zagotavljanje brezplačnih, visokokakovostnih kontracepcijskih sredstev za vse. Mladi imajo pravico do celovite spolne vzgoje.

ODPRAVIMO NASILJE NA PODLAGI SPOLA

Vse ženske in dekleta v Evropi, tudi tiste, ki so marginalizirane zaradi rase, spola, spolne identitete, starosti, spolnih značilnosti, spolne usmerjenosti, invalidnosti, sloja prebivalstva ali migracijskega statusa, imajo pravico do življenja brez nasilja. Nasilje na podlagi spola je brutalna kršitev človekovih pravic in izraz neenakih razmerij moči v naših družbah.

Še naprej se vztrajno borimo za celovito EU zakonodajo, ki bo preprečevala in odpravljala nasilje na podlagi spola na spletu in zunaj njega po vsej EU ter se nanj odzivala z medsektorskega in strukturnega vidika. Zeleni poudarjamo vlogo skupnosti pri preprečevanju škodljivih posledic in krepitvi pravic žrtev s specializirano podporo, dostopom do pravnega varstva in zaščito žrtev, pri čemer posebno pozornost namenjamo marginaliziranim skupnostim. Istanbulske konvencije morajo ratificirati vse države članice. EU seznam kaznivih dejanj mora dodati nasilje na podlagi spola.

PONOS, SPOŠTOVANJE IN ENAKOST ZA LGBTQIA+

Prenovljena strategija za enakost LGBTQIA+ bi morala zagotoviti, da so transspolne, interseksualne in nebinarne osebe zaščitene tudi v pravnem okviru EU, s čimer bi odpravili zakonodajne vrzeli na področju nediskriminacije in kaznivih dejanj iz sovraštva. Želimo odpraviti pohabljanje spolnih organov interspolnih oseb. Zavzemamo se za pravno priznanje spola na podlagi samoodločbe in dostop do transspolno usmerjenega zdravstvenega varstva. Evropska unija bi morala politično ukrepati za vseevropsko prepoved tako imenovanega "zdravljenja s spreobračanjem" in prisilne sterilizacije transspolnih oseb. Mavrične družine in njihove pravice morajo biti zaščitene v vsej EU, vključno s polno uporabo svobode gibanja brez izgube pravic.

BOJ PROTI RASIZMU IN IZKLJUČENOSTI

Rasizem v Evropi ni le problem posameznikovega odnosa, temveč je strukturni in sistemski izziv, ki ga je treba obravnavati kot takega. Rasno pravičnost je treba vključiti v vse EU politike na podlagi smiselnega sodelovanja vseh etničnih in rasnih skupnosti, da se zagotovi upoštevanje njihovih življenjskih izkušenj.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Antisemitizem in protimuslimanski rasizem sta v vzponu. EU mora biti varna za življenje vseh. Zaščitili bomo judovske in muslimanske skupnosti ter zahtevali konec vseh oblik diskriminacije.

Zagotovili bomo izvajanje Akcijskega načrta EU za boj proti rasizmu in si prizadevali za njegovo prenovo do leta 2025 z ustreznim financiranjem in svetovalnim organom civilne družbe. Nacionalni akcijski načrti morajo biti obvezni za vse države članice.

Demokratski problem je, da je 96 % poslancev Evropskega parlamenta bele polti. Zeleni si prizadevamo, da bi bili na volitvenih listah kandidati iz rasnih skupnosti. Aktivno spodbujamo rasno in etnično manjšinsko usmerjene Zelene, da kandidirajo za Evropski parlament.

GLASOVI MLADIH SO POMEMBNI: VEČ PRAVIC, VEČ ZASTOPANOSTI

Borimo se za glasovanje od 16. leta starosti na vseh volitvah v Evropi in pravico do kandidature od 18. leta starosti, začeniši z evropskimi volitvami. Zeleni Evrope si prizadevamo, da bi bili mladi kandidati na strankarskih list.

Zakonodaja EU mora delovati v korist mladih. Evropska unija mora podpreti sprejetje Mednarodne konvencije o pravicah mladih. Metode posvetovanja, kot so letni dialogi z mladinskimi predstavniškimi organizacijami in mladinske državljanske agore, je treba institucionalizirati, ocene zakonodajnega vpliva pa morajo sistematično vključevati mlade. S sredstvi EU je treba ustrezno financirati mladinske organizacije.

NE STARANJU

Starost ne sme biti ovira za polno in aktivno življenje, vendar starejše prepogosto ovira diskriminacija in izključenost. Starejši so med družbenimi skupinami, ki jih najbolj ogrožata revščina in digitalna izključenost. Zeleni se bomo v evropskih politikah borili proti starostni diskriminaciji. Starejši ljudje so najhitreje rastoča demografska skupina v Evropi, zato moramo biti vzdržljivi. Podpiramo ukrepe, ki spodbujajo vključevanje starejših in njihovo udeležbo pri političnih zadevah, kot je pridružitve svetovni mreži SZO za Starosti prijazna mesta in skupnosti.

Zahtevamo pravične pokojnine za vse starejše v EU. To vključuje tudi zagotovitev svobode gibanja starejšim, ki prejemajo zajamčene pokojnine, da bodo lahko dostopali do svojih pokojnin, kjer koli v EU živijo. Za vse starejše v EU želimo, od upokojitvene starosti naprej, dovolj visoke pokojnine, da jih revščina ne more ogroziti. Hkrati spodbujamo pristope, ki omogočajo prehodna obdobja med učenjem, delom, skrbjo za družino, obdobji brezposelnosti, prostim časom in upokojitvijo v različnih življenjskih obdobjih posameznika.

Želimo si krepke oskrbne storitve, ki bodo koristile dobrobiti ljudi, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo, pa tudi njihovim družinam in skupnostim. Medgeneracijska pravičnost ni le koncept. Izmenjava med generacijami mora biti zasidrana v naših izobraževalnih sistemih in tudi širše v dejavnostih skupnosti.

ZA EVROPO, KI JE DOSTOPNA VSEM

Invalidom v Evropski uniji je treba omogočiti polno udeležbo v političnem, družbenem in javnem življenju, vključno z zaposlovanjem. Zavzemali se bomo za učinkovito spremljanje in uveljavljanje evropske zakonodaje o dostopnosti ter uvedbo invalidske kartice, priznane po vsej EU. EU bi morala začeti zbirati podatke, razčlenjene po spolu, starosti in vrsti invalidnosti, da bi ocenila učinek politik EU in spremljala napredek pri vključevanju invalidov.

UNIJA PRAVIC IN SVOBOŠČIN: ZAŠČITA PRAVIC VSEH

Zaščita pravic vseh ljudi je ključen boj proti skrajni desnici. Po vsej Evropi skrajna desnica izkorišča migracije za širjenje strahu in sovraštva. Želijo zmanjšati pravice in svoboščine žensk, pripadnikov

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

skupnosti **LGBTQIA+** in raso opredeljenih ljudi. Mi se borimo proti temu in odločno zagovarjamo demokracijo, svobodo in človekove pravice.

UVELJAVLJANJE ČLOVEKOVIH PRAVIC S ČLOVEŠKIM AZILNIM SISTEMOM

Zagovarjamo pravičen azilni sistem, ki varuje človekove pravice in dostojanstvo ter temelji na solidarnosti in delitvi odgovornosti. Prepričani smo, da se lahko Evropska unija s politično voljo spopade s humanitarnimi izzivi in človeško zaščiti ljudi, ki iščejo varnost. Ker zagovarjamo temeljna načela Evropske unije, se o pravici do azila ni mogoče pogajati.

Želimo si prizadevati za azilni sistem za ljudi s hitrimi in decentraliziranimi postopki. Države članice si morajo pravično razdeliti odgovornost za prošnje za azil. Za nas je jasno, da potrebujemo mehanizem obvezne premestitve. Stranke v celotnem političnem spektru so se pustile povleči v skrajno desno migracijsko politiko, kar žal odraža tudi novi EU pakt o migracijah in azilu. Ponovno bi bilo treba uporabiti Direktivo o začasni zaščiti, ki je bila uspešno uporabljena kot odziv na begunske razmere, ki jih je povzročila vojna v Ukrajini.

Pozivamo k vizumom EU za zagovornike človekovih pravic in okolja. Zagotoviti želimo pravno zaščito za ljudi, ki so bili prisilno razseljeni zaradi podnebne krize in okoljskih nesreč. To vključuje podnebne vizume, ki bodo žrtvam naravnih nesreč omogočili iskanje zaščite in varnosti v Evropski uniji, ter podporo postopkom, ki preprečujejo nastanek brezdržavljanosti zaradi podnebne krize. Obravnavati je treba posebno ranljivost LGBTQIA+ prosilcev za azil.

ODPRAVITEV KRIMINALIZACIJE LJUDI NA POTI.

Nasilje nad ljudmi, ki iščejo zaščito, se nedopustno stopnjuje. Zaustaviti moramo nasilje, mučenje ter nečloveško in ponižujoče ravnanje na evropskih mejah. Nezakonito vračanje na mejah EU se mora končati.

Uveljaviti je treba zakone EU za uskladitev standardov o azilnih postopkih, pogojih sprejema in zaščitnih ukrepih. Ne smemo dopustiti zapiranja, slabega ravnanja in zlorab ljudi, ki v EU iščejo zaščito in boljše življenje.

REŠEVANJE NI KAZNIVO DEJANJE

Pozivamo k vzpostavitvi misije za iskanje in reševanje v Sredozemlju, ki bi jo financirala in vodila EU, ter h krepitvi humanitarnega mandata in odgovornosti agencije Frontex. Prizadevamo si za močnejši nadzor agencije tudi prek nacionalnih parlamentov skupaj z Evropskim parlamentom. Želimo končati kriminalizacijo humanitarne pomoči in pogosto uporabo izrednih razmer za omejevanje dostopa do azila ter legitimnih pravic civilne družbe in medijev do nadzora. Ljudje ne sodijo v zapor samo zato, ker so zaprosili za azil. Prosilcem za azil je treba zagotoviti dostop do pravne pomoči.

BREZ UMAZANIH POSLOV Z DIKTATORJI

Odločno nasprotujemo tako imenovanim migracijskim sporazumom, kot je sporazum s Tunizijo, po katerem EU plačuje državam, da ne dovolijo vstopa migrantom. Pri vsakem sodelovanju s tretjimi državami na področju migracij je treba oceniti človekove pravice. Pogojevanje razvojnega sodelovanja s tretjimi državami z "upravljanjem migracij" je neetično. Ne moremo sprejeti, da se begunci in migranti izkoriščajo za geopolitične koristi. Trgovina z ljudmi nikoli ne sme biti orožje hibridne vojne.

PRAVIČNA MIGRACIJSKA POLITIKA V KORIST VSEH

V zgodovini so se ljudje vedno selili iz kraja v kraj. Migracije so stare kot zgodovina, zato se moramo vrniti k temu pragmatizmu. Migracije lahko koristijo vsem. Pomaga lahko odpraviti pomanjkanje

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

delovne sile, ki je danes ključni gospodarski izziv. Migranti pomembno prispevajo k evropskemu gospodarstvu ter bogatijo našo kulturo, skupnosti in vsakdanje življenje.

Vzpostavitev zakonitih in dostopnih poti za migracije je nujen predpogoj za odpravo trgovine z ljudmi in izkoriščanja. Pripraviti želimo nov, celovit zakonik o migracijah, ki bo omogočal vizume za združevanje družin in delo na različnih stopnjah usposobljenosti. Prav tako bi moral migrantom, ki so že v EU, omogočiti, da spremenijo svoj status, na primer iz študenta v zaposlenega. Z dostopom do izobraževanja, jezikovne podpore in zaposlitvenih možnosti želimo novim prišlekom olajšati delo in vključevanje.

Da bi preprečili izkoriščanje delavcev migrantov, je treba v vseh državah EU zagotoviti dostop do pravnega varstva. Pozivamo k celoviti kampanji za ureditev statusa "sans-papiers" za ljudi, ki že dlje časa živijo v državah EU. Ne glede na svoj status, bi morali ljudje, ki prihajajo v Evropsko unijo za boljše življenje, uživati enake socialne, kulturne, ekonomske in državljske pravice, vključno s svobodo gibanja, pravico do dela in socialne zaščite ter dostopom do zdravstvenega varstva in izobraževanja.

Boj proti trgovini z ljudmi in izkoriščanju delovne sile

Želimo se boriti proti trgovini z ljudmi in izkoriščanju delovne sile v EU. Žrtve želimo zaščititi s programi zaščite in pravicami do prebivališča. S priznavanjem univerzalnosti delavskih pravic lahko učinkovito obravnavamo hudo izkoriščanje delovne sile, ki lahko privede do trgovine z ljudmi. Vsi delavci, ne glede na njihov status prebivališča, imajo pravice, ki jih ščitijo pred nezakonitimi delovnimi zlorabami, v skladu z EU zakonodajo o pravicah žrtev in boju proti trgovini z ljudmi. Te pravice morajo postati resničnost.

ZA POŠTEN IN VAREN DIGITALNI SVET

Ker je digitalni svet postal sestavni del našega življenja, bi morale enake svoboščine in zaščite veljati tudi v spletnem prostoru. Preprečevanje širjenja spletnega sovraštva je ključnega pomena za zagotavljanje, da določene skupine ne bodo izključene iz političnega prizorišča. Boj proti dezinformacijam je bistvenega pomena za delovanje in zaupanje v demokratične institucije.

EU je z Zakonom o digitalnih storitvah dosegla napredek na področju boja proti dezinformacijam in pri reguliranju spletnih platform. Zdaj je zakonske določbe potrebno izvajati. Spletne platforme morajo zaščititi zakonite vsebine ter biti podvržene javnemu nadzoru in preglednosti pri odstranjevanju nezakonitih vsebin.

Ženske in pripadniki različnih ras so nesorazmerno velikokrat žrtve spletnega nasilja. Na internetu ne sme biti nezakonitega sovražnega govora in diskriminacije. EU bi morala uporabiti svoja pooblastila, da se posebej škodljive oblike sovraštva obravnavajo kot EU kazniva dejanja, z minimalnimi pravili glede njihove definicije in s tem povezanih sankcij. Podpreti želimo platforme, organizacije civilne družbe in medijske pobude, ki spodbujajo medijsko pismenost in strategije proti sovraštvu.

GDPR ščiti našo pravico do zasebnosti, tudi pred vladnim nadzorom. Zavzemali se bomo za pravico, da ne smemo biti sledeni. EU mora biti vodilna v svetovni bitki proti množičnemu nadzoru. Ustrezna EU zakonodaja mora zaščititi državljane pred zlorabo vohunske programske opreme in preprečiti državam članicam, da bi se izogibale odgovornosti s sklicevanjem na nacionalno varnost.

ČLOVEK V SREDIŠČU UMETNE INTELIGENCE

Umetna inteligenca ima velik potencial, vendar lahko družbi povzroči velike izzive. Da bi se odzvali na morebitna tveganja, bomo izvajali načelo, da mora človek še naprej nadzorovati sisteme umetne inteligence in da morajo ti sistemi spoštovati človekovo avtonomijo, dostojanstvo in pristojnost odločanja. Umetna inteligenca mora delovati v korist ljudi, družbe in planeta, ne pa v korist državnega nadzora ali tehnološkega kapitalizma.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Zato je treba uveljaviti stroge omejitve. Najbolj neetične in nedemokratične prakse v EU, kot so biometrični množični nadzor, sistemi umetne inteligence, ki prepoznavajo čustva, spol, spolno usmerjenost, in napovedovanje policijskega dela na podlagi umetne inteligence, ne bi smele biti dovoljene. Okrepiti je potrebno zakone o nediskriminaciji in zakone o varstvu podatkov, da se zagotovi, da sistemi UI ne bodo diskriminirali rasnih skupnosti. Povečati je treba prizadevanja za kibernetško varnost, da bi preprečili hekerske napade na podlagi UI, s posebnim poudarkom na zaščiti kritične infrastrukture. Zasnova in uporaba sistemov umetne inteligence mora biti pregledna. Aplikacije, kot so globoki ponaredki in klepetalni roboti, morajo biti jasno označene kot take.

Prav tako želimo zagotoviti, da bo UI s ključnimi okoljskimi določbami spodbujala zeleni dogovor in ga ne bo ovirala. Na delovnem mestu morajo imeti delavci vedno možnost, da se odklopijo od sistemov umetne inteligence. Zakonodajo o avtorskih pravicah bi bilo treba v okviru modelov umetne inteligence ustrezno izvajati, da bi v celoti zaščitili ustvarjalce vsebin. Podpiramo koncept "dostojanstva podatkov", kar pomeni, da podatkov, ki so nastali s človeškimi dejanji, komercialni razvijalci umetne inteligence ne morejo pridobiti zastonj, temveč v prvi vrsti pripadajo ljudem, ki so jih ustvarili.

ZA MOČAN IN DINAMIČEN DRŽAVLJANSKI PROSTOR

Organizacije civilne družbe so v središču vsake demokracije. Zato jih želimo okrepiti in narediti zares evropske. Pozivamo k EU mehanizmu za zaščito civilne družbe, aktivistov in zagovornikov pred vsemi oblikami napadov, diskriminacije in nadlegovanja. EU mehanizem bi moral organizacijam civilne družbe omogočiti, da te napade prijavijo, tudi prek sistema zgodnjega opozarjanja. Zagotoviti bi bilo treba tudi ustrezno financiranje, tako na ravni EU kot na nacionalni ravni.

Ukrepi za podporo rednemu, smiselnemu in strukturiranemu dialogu s civilno družbo med zakonodajnimi postopki so bistvenega pomena. Uvedli bomo statut za evropska čezmejna združenja in neprofitne organizacije. Zavzemamo se za civilni dialog med organizacijami civilne družbe in institucijami EU na ravni EU po vzoru socialnega dialoga.

SVOBODNI IN NEODVISNI MEDIJI ZA EVROPO

Koncentracija medijev je dosegla zaskrbljujočo raven, kar ogroža uredniško in ekonomsko neodvisnost. Zaščito novinarskih virov ovirajo obsežni protiteroristični zakoni in daljnosežni ukrepi množičnega nadzora. Tožbe zaradi obrekovanja in zlorabe sodnih postopkov so postali ključni načini utišanja preiskovalnih novinarjev.

Potrebujemo EU Zakonodajni okvir, ki bo preprečil koncentracijo medijev in novinarjem omogočil svobodno delo. Preiskovalno novinarstvo potrebuje posebne zaščitne ukrepe. Svobodno in neodvisno novinarstvo nikoli ne sme biti vprašanje potrebnih finančnih sredstev. Skrbno želimo spremljati uporabo EU prava, zlasti EU zakonodaje o avtorskih pravicah, poslovnih skrivnostih, uredbe o varstvu podatkov in Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, da se prepreči njihova zloraba. Prizadevali si bomo za ustrezno izvajanje prihodnjega zakona o svobodi medijev in direktive proti SLAPP-u (Strategic Lawsuits against Public Participation; Strateške tožbe proti udeležbi javnosti).

Podpiramo nastanek vseevropskih medijev in kakovostnih vsebin o evropskih zadevah, evropskem državljanstvu in evropski identiteti kot ključnih elementov skupnega evropskega državljanstva in informacijskega prostora, ki razblinjajo mite o EU in krepijo občutek evropske pripadnosti.

KULTURA KOT ISKRA SPREMENB

Umetnost in kultura sta najmočnejši orodji v družbi, s katerima lahko pripovedujemo zgodbe, spreminjamo mišljenje in gradimo solidarnost. Naša bogata kulturna dediščina ter raznolika in

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Živahna umetniška scena so ključne značilnosti tega, kar Evropo združuje ter jo dela edinstveno in privlačno. Zeleni verjamemo v vrednost umetniškega izražanja kot takega in kot bistvenega dela naše demokracije. Verjamemo tudi, da lahko svet kulture in ustvarjalnosti igra pomembno politično vlogo pri iskanju rešitev za izzive našega časa. Svobodo kulturnega izražanja želimo podpreti z javnim financiranjem in jo braniti pred napadi skrajnih desničarskih sil.

Možnost skupnega ustvarjanja je resnično preobrazbeni vidik programa Ustvarjalna Evropa. Nujna je stalna podpora produkciji in distribuciji umetnosti in kulture, ki nastaja po vsej Evropi, zlasti podpora eksperimentiranju ter raznolikosti izrazov in organizacijskih oblik.

Zavzemali se bomo za EU strategijo za vključitev kulturnih sektorjev v zeleni in socialni dogovor ter v vse ustanovne procese o prihodnosti Evrope. Kulturna diplomacija in izmenjave bi morale biti del pristopnega procesa za vse države, ki se želijo pridružiti EU.

Na podlagi težkih lekcij, ki jih je prinesla pandemija, pozivamo k skupnim evropskim standardom za zaposlovanje, socialna jamstva in delovne pogoje v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih. Želimo vzpostaviti evropski status umetnika, ki bo vzpostavil skupni okvir za zagotavljanje dobrih delovnih pogojev in minimalnih standardov za umetnike in kulturne delavce v vseh državah članicah, zlasti v zvezi s pretočnimi platformami.

OBRAMBA SCHENGNA, UŽIVANJE SVOBODE GIBANJA

Svoboda gibanja - pravica ljudi, da svobodno in neovirano potujejo in se gibljejo po Evropski uniji - se je dotaknila in oblikovala življenja državljanov EU kot noben drug dosežek. Milijoni ljudi so si ustvarili življenje in odnose v državah članicah, ki niso njihove lastne, še več milijonov pa jih redno prečka državne meje zaradi poklicnih priložnosti in prostega časa.

Kot so nas opomnili mejni pregledi v času pandemije, so dnevi čakanja v vrstah na meji na srečo že za nami. Tako bo tudi ostalo. Evropske institucije bi morale ukrepati, da bi preprečile nenehno ponovno pojavljanje in nezakonito vzdrževanje mejnih kontrol na schengenskem območju, zlasti na podlagi opravičevanja migracij. Bolgarijo in Romunijo kot članici EU, ki sta izpolnili vse zahteve za članstvo v schengenskem območju, je treba sprejeti, da bodo njuni državljani lahko uživali vse pravice, ki jih imajo kot državljani EU.

POLICIJSKO DELO BREZ PREDSDOKOV

Nihče v Evropski uniji ni nad zakonom, vključno s policijo in varnostnimi agencijami. To temeljno načelo, ki varuje temeljne pravice vseh, je redno ogroženo, kar se prepogosto kaže v primerih policijske brutalnosti.

Za zaščito pravic rasnih skupin, ki so nesorazmerno izpostavljene policijskemu nasilju in profiliranju, je treba posodobiti Direktivo EU o rasni enakosti, da bo izrecno zajemala policijsko in institucionalno nasilje. Ker je pravica do protestiranja vse bolj ogrožena, bomo v skladu z mednarodnim in evropskim pravom branili pravico do zbiranja in mirnih demonstracij.

EVROPSKI BOJ PROTI ORGANIZIRANEMU KRIMINALU

Organizirani kriminal škoduje našim demokracijam, ogroža življenja in uničuje lokalna okolja. Ker je organizirani kriminal nadnacionalen, se je proti njemu mogoče boriti le z evropskim sodelovanjem. Podpiramo politike, ki izboljšujejo izmenjavo in pretok informacij med evropskimi policijskimi in obveščevalnimi službami. Hkrati bi vzpostavili vseevropski program izmenjave policistov.

POGLAVJE III: POGUM ZA PREVZEM ODGOVORNOSTI - OBLIKOVANJE UNIJE VARNOSTI, MIRU IN GLOBALNE PRAVIČNOSTI

Yulia je svojo kmetijo zapustila štiri mesece po začetku spopadov. Žetev je vedno bila najboljši letni čas, vendar je bilo letos preveč nevarno. Žito tako ali tako ni imelo kam iti.

Ruska blokada je bila tragedija tako za Yulijo kot za milijone ljudi po vsem svetu, ki so bili odvisni od izvoza ukrajinske hrane. Ukrajinsko gospodarstvo so skozi stoletja oblikovale ruske potrebe, nepravična trgovina in posledice kolonializma, kar pomeni, da celotne regije niso prehransko samozadostne. Vročinski valovi in suše pa te slabe razmere le še poslabšujejo.

Potrebujemo globalni pravični prehod, saj je naša prihodnost, prihodnost vseh in prihodnost vseh je naša prihodnost. Mir, blaginja in trajnost gredo z roko v roki. Svet ne more imeti enega, drugega pa ne.

Negotovost in spori se povečujejo, od vojn do poskusov genocida, avtorski režimi pa ogrožajo demokratične vrednote in mednarodni dialog.

Popolna ruska invazija v Ukrajini je bila prelomnica v zgodovini naše celine in sveta. Krši pravila mednarodnega prava, miru in varnosti.

Zeleni smo trdno odločeni, da podpiramo Ukrajino in smo solidarni z njo ter da ji še naprej zagotavljamo finančno in vojaško podporo. Boj ukrajinskega ljudstva za svobodo, mir in vstop v Evropsko unijo je tudi naš boj.

Ne gre le za Ukrajino. Mir in varnost sta ogrožena po vsem svetu. Na Bližnjem vzhodu, Kavkazu, v Sahelu in Srednji Afriki divjajo srditi spopadi.

Naraščajoče napetosti in zmanjševanje prostora za demokracijo in civilno družbo ogrožajo celovitost mednarodnega sistema in upanje na boljši svet. Odvisnost Evrope od avtoritarnih režimov je Evropo predolgo slepila.

Pospešujoča podnebna kriza, naravne nesreče in tekma za vire se pridružujejo globalni neenakosti, ki je še vedno prisotna v gospodarskih odnosih, trgovinskih sporazumih in multilateralnih institucijah. Kolonializem in njegova dediščina sta še vedno z nami.

Menimo, da mora biti Evropska unija v današnjem svetu močan dejavnik. EU je in je vedno bila mirovni projekt. Sposobni moramo biti zagovarjati varnost EU ter mir in univerzalne vrednote v naši soseščini in po svetu.

Človekove pravice in gospodarska blaginja ne smejo biti luksuz najbogatejših na svetu. Globalna pravičnost, dobro upravljanje ter demokratične norme in institucije pripomorejo k razcvetu države. So bistvenega pomena za varen, povezovalen in miroljuben svet.

Ključnega pomena za to prihodnost je pravičen svetovni prehod, od katerega bodo imele koristi vse države in regije.

Naš odgovor se začne z večjo geopolitično in gospodarsko varnostjo EU ter njenim enotnim mednarodnim delovanjem. Varnost EU je odvisna tudi od naše podpore Ukrajini.

Za prednostne naloge mednarodnih politik EU bomo postavili vrednote, mir in spravo ter z varnostjo ljudi, diplomacijo in preprečevanjem konfliktov gradili stabilnejši svet. EU mora biti pripravljena sodelovati z vsemi zavezniki miru, človekovih pravic in multilateralizma.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Imamo dovolj poguma, da EU postane sila, ki si prizadeva za drugačen, pravičnejši svet.

Zeleni prehod Evrope je geopolitično orodje in globalna odgovornost. Podnebna diplomacija ter sodelovanje na področju zelene tehnologije in naložb sta ključnega pomena za to, kako bomo ravnali s svetom.

Borili se bomo za globalno pravičnost. EU lahko na novo napiše nepravična trgovinska pravila, da bo svet postal pravičnejši in enakopravnejši. Vse države morajo imeti delež v novem razogljičenem svetovnem gospodarstvu.

Varen in miren svet, v katerem Evropa v sodelovanju s partnerji daje prednost ljudem in planetu pred vojno in izkoriščanjem.

To je prihodnost, ki si jo želimo in ki jo lahko Evropa pomaga graditi.

UNIJA ZA MIR, SODELOVANJE IN ČLOVEKOVE PRAVICE

Varnostna politika je in bo ostala v središču dnevnega reda EU. Zeleni smo prepričani, da EU potrebuje novo miselnost in jasno pripravljenost na ukrepanje.

Čas je, da ponovno oživimo multilateralizem in zunanjo politiko, ki temelji na vrednotah. Evropska unija je postala močna s povezovanjem, souporabo in združevanjem, ne pa z ločevanjem ali gradnjo zidov. To, kar smo si prizadevali doseči z Evropskim projektom, mora voditi tudi naše mednarodne odnose. Biti moramo solidarni s svojimi partnerji in povezati razširjeno mrežo vezi in strateških partnerstev, ki bodo sodelovala v vedno bolj zapletenem in medsebojno povezanem svetu.

Zeleni prehod je vedno bil tudi vprašanje varnosti. Z večjim nadzorom nad našim energetskim sistemom, ključnimi tehnologijami in pomembnimi dobavnimi verigami lahko EU bolj vpliva na zunanjo politiko in na globalno pravičen prehod. To je priložnost, da EU postane učinkovitejši dejavnik skupaj s svojimi partnerji in multilateralnimi institucijami ter tako spodbuja mir in varnost ter univerzalne vrednote, cilje trajnostnega razvoja, človekove pravice in demokracijo po vsem svetu.

SODELOVANJE NA PODLAGI UNIVERZALNIH VREDNOT IN NAČEL

EU mora dati prednost sodelovanju in oblikovanju zavezništev z demokratičnimi partnerji za zaščito človekovih pravic, univerzalnih vrednot in mednarodnega reda, ki temelji na mednarodnih pravilih. Po možnosti moramo delovati skupaj z zavezniki in podobno mislečimi partnerji, hkrati pa ohraniti sposobnost samostojnega ukrepanja, kadar je to potrebno.

Zeleni si predstavljamo Evropsko unijo, ki bo tesno sodelovala z demokracijami in podobno mislečimi partnerji, da bi se zoperstavila agresorjem po vsem svetu in stkala nove vezi za multilateralno sodelovanje zunaj Globalnega severa. EU mora biti pripravljena sodelovati z vsemi stranmi, ki se zavzemajo za mir, človekove pravice, multilateralizem in mednarodno pravo.

MULTILATERALIZEM IN SODELOVANJE ZA GLOBALNO VARNOST

Mir in svobodo gradimo z vrednotami, ki temeljijo na poštenih odnosih z našimi partnerji. Verjamemo v mednarodno solidarnost in multilateralizem. Združeni narodi podpirajo naše skupne svetovne vrednote, zato jih bomo branili pred napadi in se zavzemali za reforme za večjo preglednost, odgovornost in učinkovitost.

V teh težkih časih mora EU dejavno iskati vse priložnosti za mednarodno sodelovanje in uporabiti vse poti sodelovanja za ohranitev miru, tudi v okviru OVSE. Multilateralni sistem je treba okrepiti s pravično zastopano Globalnega juga, na primer v Varnostnem svetu ZN in mednarodnih finančnih institucijah. Zavzemamo se za reformo sistema ZN, zlasti VS ZN, da se zagotovi pravična in sorazmerna zastopnost vseh svetovnih regij ter omogoči polnopravno članstvo regionalnih organizacij, kot je EU. Veto v Varnostnem svetu je treba odpraviti, da bi spodbudili mednarodno odločanje in se oddaljili od hegemonističnega sistema.

Globalno varnost je mogoče doseči le z ohranjanjem, spodbujanjem in razvojem mednarodnega prava. Zeleni bomo poskrbeli, da bo EU izkoristila svoj mednarodni vpliv in spodbudila države, kot so Združene države Amerike, da se pridružijo Rimskemu statutu in Mednarodnemu kazenskemu sodišču ter tako zagotovijo varstvo človekovih pravic na svetovni ravni.

Evropska unija se mora zavzemati za mednarodne človekove pravice in zaščito mednarodnega humanitarnega prava. Zato je naša skupna odgovornost, da zagotovimo, da noben vojni zločin ali kršitev človekovih pravic ne bo ostal nekaznovan. To sodelovanje je najboljši način za doseganje multilateralizma, ki temelji na moči mednarodnega prava in ne na tem, kdo ima večjo moč.

EVROPSKA ZELENA STRANKA - MANIFEST 2024

Za EU multilateralen pristop vključuje tudi krepitev in poglobljanje sodelovanja z Natom, pri čemer je treba spoštovati jasno delitev pristojnosti in ne postavljati prednosti. Države članice same odločajo o članstvu v Natu. EU ima kolektivno dolžnost varovati svojo varnost pred nihanji zunanjih dejavnikov in mora ustvariti pogoje, ki ji bodo omogočili, da se svobodno odloča o svojem sodelovanju v hitro spreminjajočem se geopolitičnem okolju.

NOVA MIROVNA POGODBA ZA EVROPO

Zaradi naraščajočih konfliktov po svetu, tudi v evropski soseščini, mora EU sodelovati z mednarodnimi partnerji, da bi vzpostavila mir in zmanjšala tveganje za nastanek konfliktov. Sprejeli bomo transformacijski pristop za odpravljanje temeljnih vzrokov za konflikte, pri čemer bomo okrepili civilno preprečevanje konfliktov, posredovanje in spravo, pa tudi čezmejno krizno upravljanje, vključno z vzpostavljanjem, vzdrževanjem in uveljavljanjem miru.

Podnebno-varnostna povezava je več kot le stabilnost EU. Podnebne in okoljske pobude ter prizadevanja za krepitev politične, socialne in gospodarske udeležbe žensk so bistvenega pomena za vzpostavitev miru in zagotavljanje varnosti z razvojem. Njihovo financiranje se mora povečevati vzporedno s povečevanjem vojaških izdatkov.

Vojaški posegi morajo vedno biti le skrajni ukrep. Temeljiti morajo na dolgoročnih političnih strategijah, biti v skladu z mednarodnim pravom ter podvrženi odobritvi in nadzoru ustreznega parlamenta. Podpiramo razvoj Evropske varnostne unije v okviru obstoječih struktur, ki temeljijo na teh načelih.

V zvezi z bližnjevzhodnim konfliktom si bomo prizadevali, da bi EU ponovno začela politična pogajanja za rešitev z dvema državama, ki bi temeljila na varnih in dogovorjenih mejah. Trajni mir v regiji zahteva rezultate pogajanj, ki bodo spoštovali pravico Izraela in Palestine do obstoja kot demokratičnih in suverenih držav ter pravico Palestincev do lastnega doma. Zahtevamo popolno odgovornost vseh morebitnih kršitev mednarodnega prava, raziskanih z neodvisnimi preiskavami, od obeh strani. EU in njene države članice pozivamo, naj podprejo delo Mednarodnega kazenskega sodišča in Meddržavnega sodišča.

Ciper je po turški invaziji leta 1974 še vedno pod vojaško okupacijo. Geografsko ločevanje Ciprčanov na podlagi etničnega izvora in vere krši Evropske temeljne svoboščine in človekove pravice. Pod okriljem ZN, pozivamo k obnovitvi pogovorov za rešitev ciprskega vprašanja.

EVROPSKA VARNOSTNA UNIJA

Ker se nobena država ne more sama soočiti z varnostnimi grožnjami, mora EU razviti varnostno unijo, ki bo v središče postavila varnost ljudi in njihove potrebe. Ta pristop je bistvenega pomena za zaščito človekovih pravic, preprečevanje konfliktov ter ustvarjanje in ohranjanje miru.

Varnost je povezana z močnimi civilnimi družbami, pravičnim globalnim prehodom, dolgoročnimi preventivnimi strategijami in ne le z obrambo. Naše področje delovanja ni le kratkoročno, ampak je dolgoročno. Naši cilji niso le konvencionalni konflikti, ampak tudi hibridne grožnje, in ne le države, ampak tudi civilne družbe. Zavzemamo se za močno Evropsko službo za zunanje delovanje kot silo za resnično nadnacionalno diplomacijo, ki se lahko bori proti nekaznovanosti ter gradi spravo in trajni mir.

V Evropski uniji zahtevamo verodostojno politiko solidarnosti in medsebojne pomoči v skladu s členom 42(7) Pogodbe o Evropski uniji. To pomeni sodelovanje na področju vojaških zmogljivosti in ustvarjanje sinergij, na primer s spodbujanjem interoperabilnosti ter z usklajevanjem sistemov naročanja, vzdrževanja in oskrbe. Na vse večjo grožnjo dezinformacij in vmešavanja v suverene demokracije se je treba odzvati s prizadevanji za večjo kibernetiko varnost.

NE ZANAŠAMO SE VEČ NA AVTORITARNE REŽIME

Ne smemo ponavljati napak iz preteklosti. Evropska unija in njene članice so bile predolgo zadovoljne same s sabo glede gospodarske odvisnosti od avtoritarnih režimov. EU je zaradi fosilnih goriv prezrla Putinov naraščajoči avtoritarizem, kršitve človekovih pravic in grožnjo, ki jo je njegov režim predstavljal za mednarodno varnost. Zeleni bomo poskrbeli, da Evropa ne bo ponovno storila iste napake z drugimi vojnimi režimi po svetu.

Zavedamo se, da Kitajska ogroža mednarodni mir in varnost na Tajvanu. Zavzemamo se za aktivno, jasno usmerjeno in skupno politiko EU do Kitajske. EU mora izvajati robustno politiko človekovih pravic, ki se začne z odpravljanjem tveganj v naših dobavnih verigah in s povečanjem samozadostnosti v svetu z vse večjo podnebno nestabilnostjo in političnimi napetostmi, hkrati pa se mora zavedati, da je soodvisnost ključni dejavnik mirnega mednarodnega sistema in pravičnega globalnega prehoda.

BOJ ZA GLOBALNE ČLOVEKOVE PRAVICE

Organizacije civilne družbe so ključnega pomena za človekove pravice, demokracijo in samoodločbo ter za boj proti korupciji in diskriminaciji. So naravni zavezniki EU, ki lahko spremenijo svet na bolje. Vendar pa človekove pravice po svetu prepogosto niso varne. Okoljevarstveniki, raziskovalni novinarji, ženske, pripadniki skupnosti LGBTQIA+, zagovorniki pravic zemljišč in domorodnih ljudstev, sindikalisti in progresivni politiki po vsem svetu so ustrahovani, podvrženi kampanjam blatenja, zaprti na podlagi izmišljenih obtožb in v najhujših primerih celo umorjeni.

Zeleni bomo v celoti izvajali smernice EU o zagovornikih človekovih pravic in zagotovili lažji dostop do vizumov. Želimo, da EU na splošno zagotovi več podpore civilni družbi, na primer s trajnostnim financiranjem. Nadnacionalna represija avtoritarnih režimov mora biti prednostna naloga pri varstvu človekovih pravic.

BREZ ŽENSK NI MIRU: ZA FEMINISTIČNO ZUNANJO POLITIKO

Ženske in marginalizirane skupine imajo po vsem svetu še vedno omejen dostop do moči. Feministična zunanja politika bo v središče naše zunanje in varnostne politike postavila enakost spolov in varnost ljudi. Družbe bodo mirnejše in uspešnejše, če bodo imeli vsi enako vlogo v političnem, družbenem in gospodarskem življenju.

Zeleni se bomo zavzemali za feministično zunanjo politiko na ravni EU, ki bo izvajala medsektorske strategije. Zagotoviti moramo politično in državljansko udeležbo deklet, žensk in marginaliziranih skupin ter vključujoče kakovostno izobraževanje za dekleta in mlade ženske. Spodbujati moramo gospodarsko krepitev vloge deklet, žensk in marginaliziranih skupin kot ključni cilj zunanje politike. To vključuje ustanovitev sklada za podporo lokalnim feminističnim organizacijam.

BREZ IZVOZA OROŽJA DIKTATORJEM IN AVTORITARNIM REŽIMOM.

Svetovna poraba za orožje je večja kot kdajkoli prej in se od leta 2015 vsako leto povečuje. Zavzemamo se za nadzor nad jedrskim in konvencionalnim orožjem ter razorožitev, vključno s prepovedjo avtonomnega smrtonosnega orožja, ter podpiramo Pogodbo o prepovedi jedrskega orožja in neširjenju jedrskega orožja. Zavzemamo se za izvajanje Konvencije o kemičnem orožju. Pozivamo k politiki izvoza orožja na EU ravni, ki prepoveduje izvoz orožja avtoritarnim režimom, diktaturam in kršiteljem človekovih pravic, hkrati pa podpira države, ki se branijo pred agresorji. Vzpostaviti je treba celovite mehanizme spremljanja izvoza orožja vsem partnerjem.

PRAVIČNOST IN RAZVOJ S POMOČJO GLOBALNEGA ZELENEGA DOGOVORA

Evropska unija mora izkoristiti svoj vpliv, moč in sredstva za vzpostavitev globalne pravičnosti in omogočiti globalni zeleni dogovor. Vse hitrejša podnebna kriza ogroža mir in blaginjo po vsem svetu. Prihodnost podnebja je odvisna od ukrepanja vseh držav na svetu, ki bodo prenehale uporabljati fosilna goriva.

Stoletja izkoriščamo države Globalnega juga, oviramo razvoj z vsiljevanjem gospodarskih struktur ter izkoriščanjem ljudi, zemlje in virov. Globalna pravičnost, ki se uresničuje z dejanji in ne le z besedami, je etična odgovornost in tudi geopolitična potreba.

Naši predlogi združujejo mednarodna partnerstva in trgovinsko reformo z mednarodnim sodelovanjem pod enakimi pogoji in humanitarnimi pobudami. Temeljijo na naši zavezanosti globalni pravičnosti in ciljem trajnostnega razvoja ter zavedanju o trdovratni dediščini kolonializma.

PRIZNAVANJE ODGOVORNOSTI S POMOČJO PODNEBNE DIPLOMACIJE

Želimo, da bi podnebna diplomacija postala osrednji del odnosov EU z njenimi svetovnimi partnerji. EU mora priznati vlogo, da so evropske države prispevale k temu, da je Globalni jug v ospredju podnebne krize. Kot je določeno v Pariškem sporazumu, mora EU spoštovati zaveze o zagotavljanju mednarodnega podnebnega financiranja za blažitev in prilagajanje v skladu s svojim pravičnim deležem ter sprejeti večletne zaveze za novi sklad za izgube in škodo. EU lahko prevzame vodilno vlogo z oblikovanjem ambicioznih podnebnih koalicij glede naložbenih, sektorskih in tehnoloških prednostnih nalog za razogljčenje.

Zavzemali se bomo za skladnost vseh notranjih politik, da bodo odražale njihove globalne posledice, pri čemer bomo zakonodajno preverjali, kako bodo pripomogle k doseganju ciljev trajnostnega razvoja, in se izogibali negativnemu vplivu na sposobnost tretjih držav, da jih dosežejo. Zeleni presegamo načelo "ne škoduj". Uporabili bomo vsa razpoložljiva orodja za sodelovanje s partnerji, da bi skupaj spremenili življenja ljudi na bolje in ukrepali proti podnebni krizi, izgubi biotske raznovrstnosti in degradaciji okolja. Še naprej si bomo prizadevali za mednarodno priznanje, da ekološki genocid postane kaznivo dejanje.

PARTNERSTVA ZELENEGA DOGOVORA ZA GLOBALNO PRAVIČNOST

Želimo, da EU sklene partnerstva za zeleni dogovor z državami, regijami in dejavniki civilne družbe, da bi z naložbami, dostopom do tehnologije in strokovnim znanjem podprla potrebni globalni zeleni dogovor. Želimo, da EU oblikuje in deli tehnološki razvoj in gospodarske okvire razogličnega sveta, vključno z omogočanjem prenosa tehnologije na globalni jug.

Pobude, kot sta Global Gateway in Partnerstva za pravičen energetski prehod, morajo postati ključni nosilci za odpiranje zelenih in odpornih razvojnih poti s partnerji in regijami. EU bi si morala prizadevati, da na svetovni ravni v zeleni prehod sprostijo toliko naložb, kolikor se jih porabi v EU.

ZA PRAVIČNOST NARAVNIH VIROV, PROTI EKSTRAKTIVIZMU

Države po vsem svetu morajo imeti koristi od tega, da zeleni prehod ne bi postal dirka, ki izključuje države Globalnega juga. Hkrati pa neposredne potrebe EU po kovinah in drugih virih ni mogoče zadovoljiti brez dostopa do novih materialov. EU mora zato pospešiti prehod na popolnoma krožno gospodarstvo, da bi materiale čim dlje ponovno uporabljala in dosegla ambiciozne cilje glede zmanjšanja virov. Poleg tega mora državam, bogatim z viri, omogočiti pridobivanje, predelavo in recikliranje surovin, pri tem pa dati prednost pristopu "ljudje in planet", ki varuje pravice skupnosti, zlasti domorodnih prebivalcev, narave in biotske raznovrstnosti.